

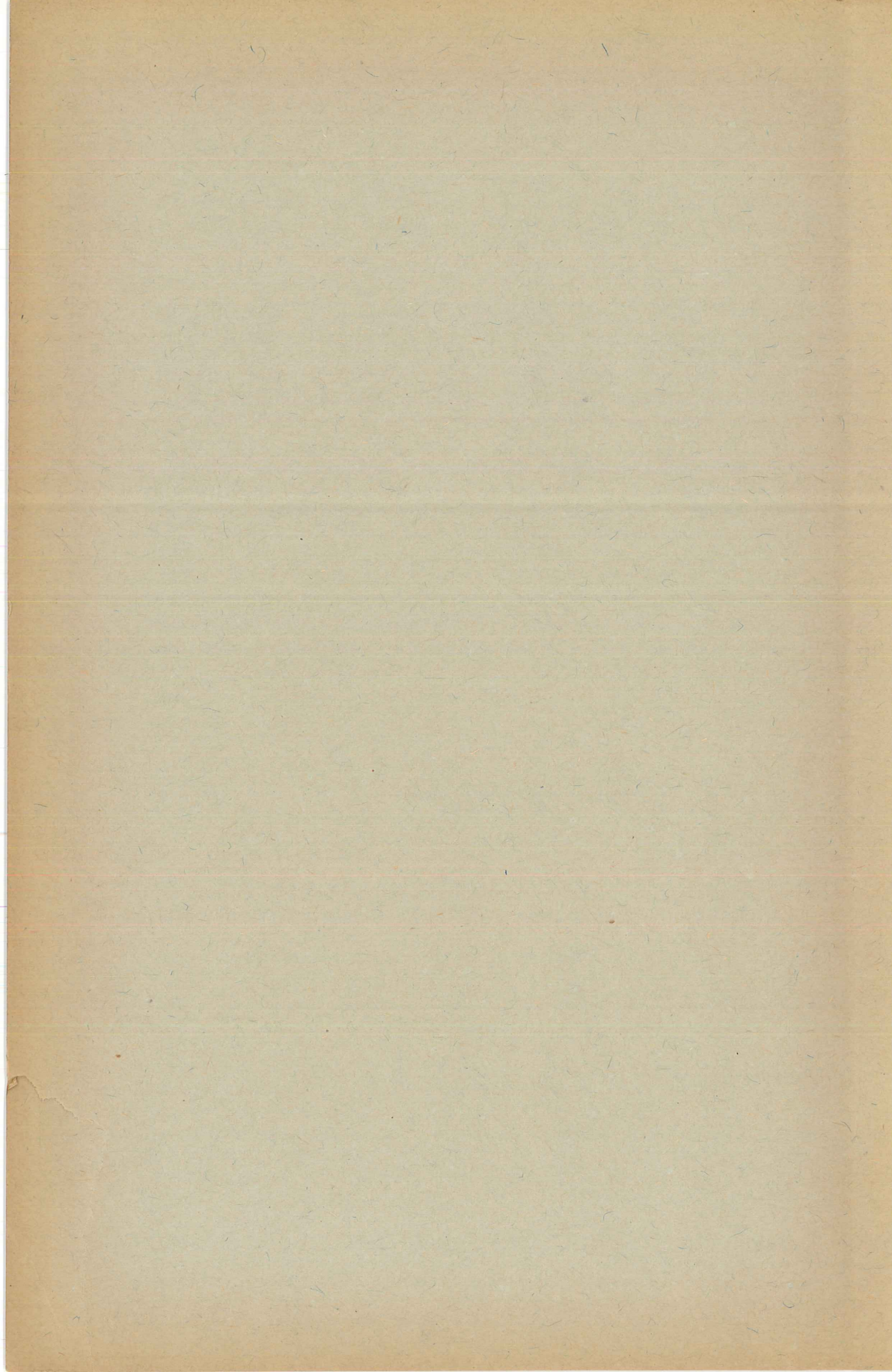
Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1933 — Nr. 1.

Fiskeriene 1933

Offentlige foranstaltninger i fiskeribedriftens
interesse

Utgitt av
Fiskeridirektøren

1936
A.S John Griegs Boktrykkeri — Bergen

ÅRSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

1933

Utgitt av
Fiskeridirektøren

BERGEN 1936
A.S. JOHN GRIEGS BOKTRYKKERI

INNHold

- I. a. Fiskeriene 1933.
b. Offentlige foranstaltninger i fiskeribedriftens interesse.
 - II. Utvalgsformann Anderssen-Strand: Lofotfisket 1933.
 - III. Bestyrer Olav Notevarp: Statens Fiskeriforsøksstasjons virksomhet 1933.
 - IV. Ingeniør Alf Torp: Moderne Fiskehavner. Grimsby—Lorient. Anlegg av centrale ferskfiskhavner i Norge.
 - V. Beretninger om torskefisket (utenom Lofoten) og silde-, makrell-, bank- og kveitefisket samt selfangsten i 1933.
 - a. Fylkesmannen i Finnmark: Beretning om vinter- og vårfisket i Finnmark fylke 1933.
 - b. Fylkesmannen i Finnmark: Beretning om Finnmark fylkes sommer- og høstfiske samt ishavsekspedisjoner 1933.
 - c. Beretning om skreifisket i Troms fylke 1933.
 - d. Beretning om skreifisket i Nordland fylke 1933.
 - e. Beretning om skreifisket i Nord-Trøndelag fylke 1933.
 - f. Beretning om skreifisket i Sør-Trøndelag fylke 1933.
 - g. Opsynschef Barmen: Beretning om vårtorskefisket i Møre fylke 1933.
 - h. Beretning om sildefisket nordenfor Statt 1933.
 - i. Opsynschef L. E. Buvik: Beretning om fisket i Vårsilddistriktene (Sogn og Fjordane—Vest Agder fylker) 1932/33.
 - j. Beretning om kystmakrellfisket 1933.
 - k. Beretning om bankfisket 1933.
 - l. Beretning om fetsild- og småsildfisket 1933.
 - m. Beretning om kveite- og torskefisket ved Bjørnøya 1933.
 - n. Beretning om det norske sildefiske ved Island 1933.
 - o. Beretning om det norske torske- og kveitefiske ved Island 1933.
 - p. Beretning om det norske kveite- og torskefiske ved Vest-Grønland 1933.
 - q. Beretning om selfangsten 1933.
-

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1933 — Nr. 1.

Fiskeriene 1933

Offentlige foranstaltninger i fiskeribedriftens
interesse

Utgitt av
Fiskeridirektøren

1936
A.S John Griegs Boktrykkeri — Bergen

Innhold

Fiskeriene 1933	Side 5—15
Offentlige foranstaltninger i fiskerinæringens interesse:	
1. Statistikk og publikasjoner:	
Efterretningsvesenet	16
Ukebladet „Fiskets Gang“	16
Den statistiske publikasjon „Norges Fiskerier“	16
Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier	17
„Report on Norwegian Fishery and Marine Investigations“	17
Registrering og merkning av fiskeflåten	17
2. Oplysnings- og undervisningsvirksomhet:	
Propaganda for øket fiskeforbruk innenlands	18
Sjelden fin spekesild iår	18
Navigasjonskurser	19
Motorkurser	20
Stormvarselstasjoner	20
3. Vrakervesenet:	
Klippfisk og saltfisk	21
Saltsild	35
4. Fiskeriinspektørene	36
5. Opsynet	46
7. Biologiske og oceanografiske undersøkelser i terminen 1932—33:	
Oversikt	47
Tokter m. v.	47
Sildeundersøkelser 1932—33, av Sven Runnstrøm	49
Brislingundersøkelser 1932—33, av Paul Bjerkan	52
Beretning om Flødevigens Utlekningsanstalt av Alf Dannevig	58
Det internasjonale Havforskningsråd, av Paul Bjerkan	60

Fiskeriene 1933.

Fangstutbyttet av landets samlede fiskerier i 1933 var nogenlunde tilfredsstillende når alle fiskerier sees under ett. — Skreifiskeriene gav et mindre fangstutbytte enn i de foregående 11 år når undtas 1931, da partiet var litt mindre enn i år. — Prisene var i alle distrikter noget høiere enn ifjor. — Vinterfisket i Finnmark var litt større enn året før. Det samme var tilfelle med vårfisket. Lofot-fisket blev avsluttet med et mindre kvantum enn ifjor, men litt større enn i 1932. — Prisen var høiere, men da kvantumet var mindre og der var en usedvanlig stor deltagelse i fisket blev fortjenesten til fiskerne meget liten, flere hadde intet nettoutbytte. — I Troms fylke var fisket mindre enn året før, men på Yttersiden noget større. For Helgeland—Salten, i Nord-Trøndelag, i Sør-Trøndelag og på Møre var torskefisket meget smått så det opfiskede kvantum var bare omkring halvparten så stort som i 1932. I Sogn og Fjordane og sønnenfor var torskefisket også i år helt mislykket.

Sildefisket nordenfor Stat begynte noget senere enn året før og var i den første del av sesongen hindret av storm og uvær. Først i midten av januar hadde man noget nevneverdig sildefiske. Kvantumet blev som ifjor bare litt over halvparten så stort som i 1931 og 1930. Derimot var fisket sønnenfor Stat og sydover ganske godt, uaktet uværet også her hindret fisket i den første tid. Kvantumet blev litt mindre enn ifjor men større enn i 1931.

Fetsildfisket var smått hvad den egentlige fetsild til saltet handelsvare angår, men det lille som blev saltet var av bedre kvalitet enn i tidligere år. Derimot blev der i fetsilddistriktene i 1933 opfisket omtrent dobbelt så meget småsild som ifjor. Brislingfisket var noget mindre enn ifjor, men større enn i 1931 for såvel kvantum som verdi. — Småsild- og mossafisket var mindre enn ifjor. Sildefisket ved Island gav et mindre fangstutbytte, men da prisene gjennemsnittlig var høiere, blir verdien større enn i 1932. — Bankfisket utenfor kysten var omtrent som ifjor både hvad kvantum og verdiutbytte angår. Bankfisket ved Bjørnøya var for torskefisket meget større enn ifjor, mens kveitefisket gav omtrent

samme resultat. Verdien blev større enn ifjor for Bjørnøyfisket. Det norske torske- og kveitefiske ved Island var betydelig bedre, hvad torskefisket angår, mens kveitefisket var noget mindre enn ifjor. Prisen var nogenlunde tilfredsstillende. Kystmakrellfisket gav litt mindre fangstutbytte enn ifjor, men de høiere priser har bevirket at verdien blev større i år. Laksefisket var omtrent som ifjor. Hummerfisket var bra med en større verdi enn ifjor. Det samme var tilfelle med rekefisket, som har tatt sig betydelig op. Ålefisket var bedre enn ifjor. Sommer- og høstfisket i Finnmark må betegnes som mindre tilfredsstillende.

De samlede verdiutbytte av alle fiskerier i 1933 er efter en foreløbig beregning efter de på fiskeplassene betalte priser anslått på første hånd til 60,1 million kroner mot 53 million i 1932, 60 million i 1931, 76,5 million i 1930, 81,3 million i 1929, 72,5 million i 1928, 58 million i 1927 og 85 million kroner i 1926. Den endelige statistikk vil erfaringsmessig vise nogen avvikelse fra de foreløbige tall. Verdiutbyttet er som det vil sees større enn i de foregående 2 år og i 1927. — I verdiutbyttet er som tidligere ikke medtatt utbytte av sel-, hval- og bottlenosefangsten. Det samme er tilfellet med det daglige fiske og hjemmefisket.

Av verdiutbyttet i 1933 faller bl. a. på skreifiskeriene 17 mill. kr. (ifjor 18,6), på stor- og vårsildfisket 10,5 mill. kr. (ifjor 8,6), på fetsild- og småsildfisket 7,8 mill. kr. (ifjor 3,7), på sildefisket ved Island 2,65 mill. kr. (ifjor 1,67), på torske- og kveitefisket ved Island 1,78 mill. kr. (ifjor 1,5), på bankfisket 3,2 mill. kr. (ifjor 3,1), på laksefisket 2 mill. kr. (ifjor 3,5), på hummerfisket 2,7 mill. kr. (ifjor 1,8), på rekefisket 1,8 mill. kr. (ifjor 1,6), på fisket ved Bjørnøya 0,27 mill. kr. (ifjor 0,25) og på sommer- og høstfisket i Finnmark 2 mill. kr. (ifjor 1,8). — Bankfisket 3,4 mill. kr. (ifjor 3,1).

Om utfallet av de enkelte større fiskerier meddeles følgende kortfattede oversikt efter de under fisket foreliggende meldinger:

Sildefisket nordenfor Stat gav i 1933 et nogenlunde tilsvarende fangstutbytte som året forut og betydelig mindre enn de før forløpne 2 år. Fisket betegnes som dårlig. I den første del av sesongen var der stadige uværperioder, som hindret fisket betydelig den tiden silden var tilstede i størst mengde, og dessuten gikk også hovedtyngden inn lenger syd også i 1933. I uken til 24. desember blev der innbragt de første fangster, hvorav mest til Ålesund, ialt 19 000 hl. I uken til 21. januar blev innbragt 72 200 hl og i uken til 11. februar 116 800 hl, som var sesongens 2 største fangster. Fisket avsluttedes for godt i uken til 29. april og fangstutbyttet blev ialt 439 300 hl mot 420 000 hl i 1932, 760 000 hl i 1931 og 829 000 hl i 1930. Verdien av fisket blev ca. 1,4 mill. kr. mot i 1932 ca. 1 mill. kr., i 1931 3,3 mill. kr. og i 1930 4,2 mill. kr.

Sildefisket sønnenfor Stat i 1933 tok sin begynnelse fra nyttår og gav gode fangster for alle redskapsklasser gjennom største delen av sesongen. I januar og februar var fisket en del stormhindret, så der var landligge og der taptes og en stor del steng. Fisket slo først til i Sogn og Fjordane med store landnot- og snurpefangster, og omtrent samtidig ved Fedje i Hordaland, og i de vanlige distrikter forøvrig. Garnfisket gav best utbytte mellom 11. februar og 4. mars, og utbragte ialt i sesongen 830 000 hl. Landnoten hadde sin beste tid i januar og for dette redskap blev utbyttet 776 000 hl. De største snurpefangster blev gjort i første halvdel av januar og midten av februar, og sesongens utbytte blev 1 185 000 hl. Denne redskapsklasse har det beste utbytte i denne sesong. Den samlede fangst blev således sønnenfor Stat efter opsynets opgaver 2 791 000 hl. I 1932 var det samlede opfiskede kvantum sønnenfor Stat 3 070 000 hl, i 1931 2 233 250 hl og i 1930 3 565 900 hl. Verdien av fisket sønnenfor Stat i 1933 er beregnet til kr. 9,1 mill., mot i 1932 kr. 7,6 mill. og i 1931 kr. 9,6 mill.

Det samlede fangstutbytte av årets vintersildfiskerier (stor- og vårsildfisket) i sesongen 1932/1933 fra Titran og sydover forbi Lindesnes stiller sig således:

	Total hl.	Herav					Verdi kr.
		Iset hl.	Saltet hl.	Sildoljefabrikk hl.	Hermetikk hl.	Hjemmeforbruk m. v. hl.	
Nordenfor Statt ...	439 300	26 700	148 300	225 100	11 900	26 400	1 410 000
Sogn og Fjordane } Søndre distrikt ... }	2 791 000	881 000	625 000	1 080 000	85 000	120 000	9 112 400
Tilsammen	3 230 300	907 700	773 300	1 305 100	96 900	147 300	10 522 400
Mot i 1933	3 475 412	613 559	540 691	2 078 594	64 052	160 516	8 484 000
» i 1931	2 988 953	754 257	747 503	1 292 164	63 203	131 826	12 900 000
» i 1930	4 371 600	968 301	1 040 190	2 020 240	99 310	243 550	19 024 400
» i 1929	3 226 300	1 109 775	826 000	1 034 100	100 500	155 375	13 530 000
» i 1928	2 937 000	973 100	675 200	1 010 000	80 000	198 700	12 210 000
» i 1927	2 774 000	854 000	560 000	1 061 700	142 500	—	9 650 000
» i 1926	2 519 000	1 122 500	525 000	617 300	100 200	—	11 000 000

Fetsild- og småsildfisket gav et langt større fangstutbytte i 1933 enn året forut. Grunnet meget knappe lagre av sildemel har der vært meget stort behov for råstoff til denne industri og den langt overveiende del av årets kvantum er derfor gått med her. Opgavene over kvantum saltet handelsvare og spesielt til skjæresild er grunnet

mangelfull innberetning meget upålitelig og man formener at det virkelige saltede kvantum er betydelig større. I årets løp er der anvendt adskillig fin fetsild, passende til handelsvare, i sildoljeindustrien. Eksporten av iset fetsild og småsild har tatt et stort opsving i forløpne år, idet man er gått igang med direkte eksport på Hamburg. I årets løp er der opfisket 3,6 mill. hl fetsild og småsild. Dette er et større kvantum enn i de foregående 5 år. Derimot er det til handelsvare saltede parti mindre. Fisket i 1933 var best i de tre nordligste fylker og i Møre, men smått i Trøndelag.

Efter de mottatte opgaver fordeler fangstutbytte sig på de forskjellige distrikter således:

Fylke	Ialt	Derav				
		Iset	Til sildoljefabrikker	Til hermetikkfabrikker	Saltet	Anvendt til skjæresild
	hl.	hl.	hl.	hl.	hl.	hl.
Finnmark	687 800	—	668 023	—	—	—
Troms	1 110 281	7 090	1 061 448	21 175	6 771	—
Nordland	1 320 081	18 450	1 183 341	22 060	44 471	2 000
Nord-Trøndelag	39 289	2 000	23 688	10 045	2 011	400
Sør-Trøndelag ..	167 258	44 295	73 135	14 010	25 195	2 700
Møre	249 058	18 335	130 704	27 391	37 423	—
Sogn og Fjordane	11 038	—	—	11 038	—	—
Sønnefor	19 406	—	—	19 406	—	—
Ialt	3 604 211	90 170	3 140 339	125 025	115 871	5 100
Mot i 1932	1 885 460	24 645	1 464 032	153 520	151 341	19 350
— i 1931	1 155 710	26 430	839 160	195 250	48 220	3 850
— i 1930	1 336 350	25 785	1 096 340	62 555	82 585	9 875
— i 1929	2 050 082	48 630	1 518 017	281 630	84 204	16 370
— i 1928	2 447 250	63 715	1 814 755	328 465	117 890	23 360

Verdien av fetsild- og småsildfisket i 1933 er beregnet til henimot 8,0 mill. kr. mot 3,7 mill. kr. i 1932, 4,3 mill. kr. i 1931, 4,6 mill. kr. i 1930, 7,8 mill. kr. i 1929 og 11,3 mill. kr. i 1928.

Torskefiskeriene. Fangstutbytte av landet samlede skrei- og torskefiskerier i 1933 var mindre enn i 1932, en smule større enn i 1931, men mindre enn i de før forløpne 8 år. Opfisket blev 140 557 tonn, som er beregnet til 40,915 mill. stkr., mot 49,5 mill. i 1932, 40,0 mill.

(Forts. side 10).

Følgende tabell viser fiskets gang sammenlignet med de 6 foregående år til samme tider:

Total til:	1933 Kvantum tonn	1932 Kvantum tonn	1931 Kvantum tonn	1930 Kvantum tonn	1929 Kvantum tonn	1928 Kvantum 1000 stk.	1927 Kvantum 1000 stk.
1. februar	2 021	586	1 268	3 257	10 810	1 753	2 509
14. —	6 681	5 739	10 050	17 792	28 509	4 585	3 491
28. —	19 070	18 562	16 332	31 787	61 037	6 399	9 021
14. mars	45 290	43 029	38 098	64 262	101 263	21 543	21 349
28. —	91 582	82 846	63 737	125 807	142 710	37 653	35 046
11. april	102 649	122 659	90 222	168 710	184 347	48 378	48 419
25. —	109 109	138 595	108 274	177 770	195 739	53 413	55 603
9. mai	119 005	143 147	115 112	183 294	202 309	57 174	57 227
23. —	131 777	153 099	122 092	189 952	218 792	60 910	59 257
30. —	135 282	158 633	123 945	191 165	225 538	62 153	61 236
13. juni	138 425	163 977	126 010	192 625	228 206	63 174	65 410
25. —	140 557	169 415	127 655	194 582	231 645	64 215	66 754

Fangstens fordeling på de forskjellige distrikter og dens anvendelse vil fremgå av nedenstående tabell:

1933	Total torsk i tonn	Derav		Damp- medisin- tran i hl.	Lever til annen tran i hl.	Rogn saltet i hl.
		hengt tonn	saltet tonn			
Finnmark vint.fiske	6 631	2 304	2 491	2 429	1 424	54
— vårfiske	34 454	25 246	7 906	12 308	1 674	—
Troms fylke	2 862	218	2 289	1 409	2	1 118
Lofotens ops.distr..	80 700	24 400	55 000	52 802	1 908	41 561
Lofoten forøvrig } Vesterålen }	7 433	1 223	5 703	4 611	—	1 745
Helgeland—Salten.	1 724	1 080	382	881	12	544
Nord-Trøndel. fylke	1 602	203	939	870	129	1 089
Sør-Trøndelag fylke	1 154	—	671	533	528	595
Møre fylke	3 577	—	1 941	1 688	2 180	868
Sogn og Fjord. fylke	270	—	40	—	—	—
Sønnefor	150	—	—	—	—	—
Tilsammen	140 557	54 674	77 362	77 531	7 857	47 574
Mot i 1932	169 415	79 912	78 525	94 684	7 221	56 023
” i 1931	127 655	56 442	61 739	58 950	8 698	44 877
” i 1930	194 582	48 565	135 700	78 338	8 335	61 845
” i 1929	231 645	86 465	137 353	91 604	10 964	68 477

i 1931 og 61,6 mill. i 1930. Av årets fangst er hengt 17,1 mill. stkr., mot 24,1 mill. ifjor, saltet 21,1 mill. stkr., mot 21,7 mill. ifjor. Dampmedisintran 77 531 hl mot 94 684 hl ifjor, lever til andre transorter 7 857 hl mot 17 221 hl ifjor og saltet rogn 47 574 hl mot 56 023 hl ifjor. Verdien av torskefiskeriene er beregnet til kr. 17,0 mill. mot 18,6 mill. kr. ifjor, kr. 19,4 mill. i 1931 og kr. 30,3 mill. i 1930 (se ovenstående tabell).

Om torskefisket i 1933 i de forskjellige distrikter kan meddeles følgende kortfattede oversikt:

Vinterfisket i Finnmark var smått i 1933. Partiet var litt større enn før, men ellers mindre enn i en rekke foregående år. Opfisket blev 6631 tonn torsk mot 6488 tonn i 1932, 9573 tonn i 1931, 10 813 tonn i 1930 og 16 984 tonn i 1929. Verdien er beregnet til 0,80 million kroner mot 0,65 mill. kr. i 1932, 1,54 mill. kr. i 1931 og 1,55 million kroner i 1930.

Vårtorskefisket i Finnmark gav et noget større fangstutbytte enn i de foregående 3 år, men sammenlignet med de tidligere gode år, må fisket betegnes som mindre godt. Det samlede kvantum under vårfisket blev 34 454 tonn mot 30 873 tonn i 1932, 19 737 tonn i 1931, 17 839 tonn i 1930 og 38 520 tonn i 1929. — Prisene på sløiet torsk vår gjennom hele sesongen lave, nemlig gjennomgående fra 5 til 9 øre pr. kg, mot 5 til 8 øre i 1932 og 10 til 15 øre i 1931. — Verdien av vårtorskefisket er beregnet til 3,79 million kroner mot 3,22 mill. kr. i 1932, 2,96 mill. kr. i 1931 og 2,7 mill. kr. i 1930.

I Troms fylke var torskefisket i 1933 dårlig, så fangstutbyttet blev mindre enn i de foregående 3 år. Opfisket blev 2862 tonn mot 3531 tonn i 1932, 2903 tonn i 1931 og 3752 tonn i 1930. Verdien er beregnet til kr. 340 000, mot kr. 390 000 i 1932, kr. 435 000 i 1931 og kr. 560 000 i 1930.

I Lofotens opsynsdistrikt var torskefisket omtrent helt slutt i uken som endte 22. april. Fisket var helt mislykket for snik- og dypsagnfiskerne og en rekke stiftet gjeld. Også blandt linefiskerne var der mange som ingen netto hadde og flere hadde underskudd. Utbyttet for garnfiskerne var stort sett dårlig og fordelingen ujevn. Det dårlige resultat skyldtes at forholdsvis liten fisketyngde søkte op under Lofoten, likesom forekomstene var spredt og fordelt. Kvantumet i 1933 utgjorde 80 700 tonn mot 105 100 tonn i 1932, 65 100 tonn i 1931 og 127 200 tonn i 1930. Gjennomsnittsprisen var for sløiet torsk 9 øre pr. kg, lever

kr. 22.70 pr. hl og for rogn kr. 7.40 pr. hl. Rundfiskprisen er beregnet til 12½ øre pr. kg mot 11 øre i 1932, 15 øre i 1931 og 1930 og 13½ øre i 1929. Verdien av Lofotfisket er beregnet til 10,1 mill. kr. mot 11,3 mill. kr. i 1932, 10 mill. kr. i 1931 og 19,6 mill. kr. i 1930.

På Yttersiden var fangstutbyttet større enn i de foregående 3 år. Opfisket blev 7433 tonn mot 6050 tonn i 1932, 6126 tonn i 1931 og 6921 tonn i 1930. — Verdien er beregnet til kr. 895 000 mot kr. 665 000 i 1932, kr. 920 000 i 1931 og kr. 1 040 000 i 1930.

For Helgeland—Salten var torskefisket usedvanlig smått. Det opfiskede kvantum var mindre enn i de foregående 15 år. Opfisket blev 1724 tonn mot 3031 tonn i 1932, 4741 i 1931 og 3830 tonn i 1930. Verdien utgjør kr. 210 000 mot kr. 335 000 i 1932, kr. 705 000 i 1931 og kr. 575 000 i 1930.

I Nord-Trøndelag fylke (Vikna) var torskefisket helt mislykket i 1933. Det opfiskede kvantum er betydelig mindre enn i de foregående 13 år. Man må helt tilbake til 1919 for å finne et mindre kvantum enn i år. Opfisket blev 1602 tonn mot 4698 tonn i 1932, 8122 tonn i 1931 og 3228 tonn i 1930. Verdien utgjør kr. 195 000 mot kr. 674 000 i 1932, kr. 1 220 000 i 1931 og kr. 485 000 i 1930.

I Sør-Trøndelag fylke blev i 1933 bare opfisket 1154 tonn torsk mot 2417 tonn i 1932, 3687 tonn i 1931 og 2623 tonn i 1930. Kvantumet er mindre enn i en rekke foregående år. Verdien utgjør kr. 140 000 mot kr. 280 000 i 1932, kr. 560 000 i 1931 og kr. 395 000 i 1930.

I Møre fylke var også fisket ytterst smått. Opfisket blev bare 3577 tonn mot 6777 tonn i 1932, 7104 tonn i 1931 og 17 611 tonn i 1930. Partiet er meget mindre enn i de foregående 15 år. Verdien er beregnet til 0,43 mill. kr. mot 0,92 mill. kr. i 1932, 1,07 mill. kr. i 1931 og 3,21 mill. kr. i 1930.

I Sogn og Fjordane var torskefisket i 1933 i likhet med de foregående 6 år helt mislykket. Det blev opfisket 270 tonn mot 300 tonn i 1932, 425 tonn i 1931 og 660 tonn i 1930. Verdien er bare kr. 35 000 mot kr. 60 000 i 1932, kr. 650 000 i 1931 og kr. 125 000 i 1930.

I Søndre Vørsild distrikt blev bare opfisket 150 tonn torsk mot 200 tonn i 1932, 137 tonn i 1931 og 264 tonn i 1930. Verdien utgjør kr. 20 000 mot kr. 44 000 i 1932, kr. 25 000 i 1931 og kr. 45 000 i 1930.

Fangstutbytte av samtlige skrei- og torskefiskerier i de forskjellige år vil fremgå av nedenstående tabell:

År	Torsk i tonn	Derav		Dampmedisintran i hl.	Lever tilovers til andre transorter i hl.	Saltet Rogn i hl.
		hengt tonn	saltet tonn			
1933	140 557	54 674	77 362	77 531	7 857	37 574
Mot i 1932.....	169 415	79 912	78 525	94 684	17 221	56 023
„ i 1931.....	127 655	56 442	61 739	58 950	8 698	44 877
„ i 1930.....	194 582	48 565	135 700	78 338	8 335	61 845
„ i 1929.....	231 645	86 465	137 353	91 604	10 964	68 477
„ i 1928.....	i 1000 stk. 64 215	i 1000 stk. 27 769	i 1000 stk. 33 999	50 981	9 641	65 649
„ i 1927.....	66 754	27 737	36 700	71 997	8 072	67 904
„ i 1926.....	89 106	41 800	43 727	120 954	17 071	67 577
„ i 1925.....	60 087	22 979	34 615	94 453	11 232	57 627
„ i 1924.....	69 924	31 401	36 000	115 286	19 976	53 042
„ i 1923.....	51 623	21 789	25 863	85 073	17 098	51 852
„ i 1922.....	47 853	23 867	21 632	79 313	15 252	41 590
„ i 1921.....	38 977	18 510	18 645	57 388	13 367	38 728

Under vinter- og vårfisket i Finnmark blev i 1933 opfisket foruten torsk også 8 466 tonn annen fisk. Herav var 4 790 tonn hyse, hvorav hengt 2 705 tonn, 1 877 tonn sei, hvorav hengt 491 tonn, 262 tonn flyndre, 756 tonn kveite, 144 tonn uer, 604 tonn steinbitt, 33 tonn brosme. I 1932 blev opfisket 12 500 tonn fisk, i 1931 23 000 tonn og i 1930 24 214 tonn. Regner man en gjennomsnittspris av 12 øre pr. kg. for all fisk skulde verdien bli 1,02 mill. kr. mot 1,25 mill. i 1932, 2,33 mill. i 1931 og 2,49 mill. i 1930.

Sommer og høstfisket i Finnmark gav et noget større utbytte enn året før. Laks og seifisket var dog mindre enn i 1932. Av råfisk solgt til norske handlende blev opfisket 18 329 tonn, av laks fanget i sjøen 79 tonn. Videre: 14 tonn rotskjær, 39 tonn tørr sei, 24 tonn rundfisk og titling. Av lever blev utbyttet 14 554 hl. Totalverdien er noget større enn i de to foregående år med kr. 2,16 mill. mot i 1932 1,69 mill., i 1931 2,02 mill. og i 1930 2,61 mill.

Den samlede verdi av fiskerierne i Finnmark er større enn i 1932, men mindre enn i årene 1931—25. Verdien er beregnet å være 7,02 mill. kr. mot 5,74 mill. i 1932, 7,57 mill. i 1931, 8,29 mill. i 1930, 11,15 mill. i 1929, 9,97 mill. i 1928, 8,33 mill. i 1927, 18,06 mill. i 1926, og 23,70 mill. i 1925.

Kystmakrellfisket gav i 1933 et mindre utbytte enn i de foregående 3 år. Året som regnes for middels hadde et samlet opfisket kvantum på 6 788 tonn mot 6 929 tonn i 1932, 8 756 tonn i 1931 og 9 490 tonn i 1930. Med de forholdsvis høie priser på høstparten blev gjennomsnittsprisen for sesongen 24 øre pr. kg, mot 23 øre i 1932 og 21 øre i 1931. Verdien er således beregnet til 1,65 mill. kr., mot 1,54 mill. kr. i 1932 og 1,85 mill. kr. i 1931.

Bankfisket for Ålesund i 1933 gav det største hittil memorerte utbytte. Der blev opfisket 7 683 tonn fisk mot 6 163 tonn i 1932 og 5 586 tonn i 1931. Leverkvantumet var 2 802 hl, mot henholdsvis 1 720 og 1 326 hl i de to foregående år.

Av fiskepartiet for Ålesund var 438 tonn kveite, 14 tonn flyndre, 2 404 tonn lange, 58 tonn blålange, 476 tonn brosme, 333 tonn torsk, 870 tonn hyse, 1 185 tonn sei, 608 tonn skate. 11 tonn uer, 541 tonn hå, 713 tonn håbrad og 32 tonn annen fisk. Verdien av fisket inklusive lever er beregnet til kr. 1,65 mill., mot 1,38 mill. i 1932 og 1,36 mill. i 1931. I de viktigste bankfiskedistrikter, utenom Finnmar er der opfisket 18,17 mill. kg og dertil 6 032 hl lever. I 1932 var opfisket 16,1 mill. kg og 4 060 hl lever og i 1931 13,9 mill. kg fisk og 1 525 hl lever. Verdien av det samlede fiske er i 1933 beregnet til å være 3,53 mill. kr. mot 3,22 mill. kr. i 1932, og 2,94 mill. kr. i 1931.

Brislingfisket i 1933 var noget mindre enn i året før, og kan i sin helhet karakteriseres som et ganske godt år. Ved den minstestørrelse, som brislingloven krever, og ved fabrikantenes krav om en minimumsfettgehalt er forholdet blitt det, at ganske store partier allerede fanget brisling igjen slippes ut av stengene, og det opfiskede kvantum således mere gir opplysning om behovet, enn om hvad der kan fiskes. Til fabrikkene på vestlandet og i Oslofjorden er der i 1933 tilført 555 992 skjepper brisling, hvorav til fabrikkene i Stavanger 408 170 skj., Haugesund 28 170 skj., Bergen 82 697 skj., Måløy 13 700 skj., Ålesund 5 133 skj., Trondheim 3 921 skj. og Oslofjorden 14 201 skj. I 1932 var der tilført fabrikkene 653 187 skj. brisling, i 1931 152 651 skj., i 1930 96 727 skj. og i 1929 863 005 skj. Med en gjennomsnittspris av kr. 3,984 pr. skj. er verdien i 1933 kr. 2,22 mill. kr. mot 2,84 mill. i 1932, 0,58 mill. i 1931, 0,43 mill. i 1930 og 5,56 mill. i 1929.

Småsild- og mossafisket gav noget mindre utbytte enn i 1932. Tilførselene til de viktigste hermetikkdistrikter utgjorde 587 056 skj., mot i 1932 723 651 skj., i 1931 578 987 skj. og i 1930 381 630 skj. Verdien av tilførselene var i 1933 0,69 mill. kr., mot i 1932 1,02 mill. kr. og i 1931 0,78 mill.

Det norske sildefiske ved Island gav i 1933 kvantitativt sett et forholdsvis ringe utbytte, men i forhold til deltagelsen må det betegnes som tilfredstillende. Etter de foreliggende opgaver blev der hjemført ved 105 fartøier (turer) ialt 134 088 tønner, hvorav krydret 9 568 tønner og anderledes spesialbehandlet 1 897 tønner. I 1932 blev utbyttet 169 943 tnr. hvorav 20 324 tnr. spesialbehandlet (167 fartøier), og i 1931 237 700 tnr. hvorav 28 921 spesialbehandlet (205 fartøier). Der er også i år sendt nogen partier direkte fra fangstfeltet til utlandet, og der er solgt noget fersk sild til sildoljefabrikkerne på Island. Over disse kvantum har man ikke opgave. Da man mot slutten av sesongen blev klar over at det opfiskede kvantum var forholdsvis ringe steg prisene på isandssild, så det blev mulig å selge med fortjeneste. Verdien av fisket er anslått til kr. 2 146 000 for de hjemførte partier og iberegnet de direkte til utlandet førte partier, samt sild solgt fersk på Island ialt kr. 2 646 000. I 1932 var verdien 1,7 mill. kr. og i 1931 3,8 mill. kr.

Det norske torske- og kveitefiske ved Island har i 1933 for torskefiskets vedkommende gitt et større utbytte enn noensinde tidligere. Til Ålesund, Kristiansund og Rogaland er der hjemført ialt 6 632 tonn saltet torsk, hvorav til Ålesund alene 6 012 tonn. For Ålesund har 153 fartøier (turer) deltatt i fisket og for de øvrige steder 6 fartøier. Gjennomsnittsprisen for de hjemførte torskepartier er 22,1 øre pr. kg og verdien 1,5 mill. kr. I 1932 blev der hjemført 2 588 tonn torsk til verdi kr. 0,43 mill., i 1931 4 128 tonn til verdi kr. 1,0 mill. og i 1930 1 229 tonn til verdi kr. 0,43 mill.

Med kveitefisket er det gått noget tilbake, idet der er hjemført 329 tonn mot 449 tonn i 1932, 274 tonn i 1931 og 183 tonn i 1930. I 1933 var gjennomsnittsprisen 79,3 øre pr. kg og verdien kr. 0,26 mill., i 1932 var verdien 0,31 mill. kr., i 1931 0,16 mill. kr. og i 1930 0,15 mill. kr.

Fra Færøyane blev der av norske fartøier tilført 12,5 tonn kveite og 2 tonn saltet torsk. Den samlede verdi var kr. 10 585.

Bankfisket ved Bjørnøya gav et ganske bra resultat i 1933. Fangsten av kveite var som året før og torskefangstene var større. I 1933 blev der hjemført 298,7 tonn kveite, mot i 1932 298,9 tonn, i

1931 170,7 tonn og i 1930 230 tonn. Verdien av kveitefisket i 1933 er 0,18 mill. kr., i 1932 0,15 mill. kr., i 1931 0,09 mill. kr. og i 1930 0,14 mill. kr. Torskfisket har i de samme år gitt følgende fangstutbytte: 766 tonn, 559 tonn, 869 tonn og 3181 tonn, og verdiutbytte: kr. 0,15 mill., 0,09 mill., 0,15 mill. og 0,75 mill.

Laksefisket gav et mindre utbytte enn i 1932. Der blev eksportert 412 tonn mot 504 tonn i 1932 og 602 tonn i 1931. Innenlands er der anslagsvis forbrukt ca. 300 tonn. Verdien anslåes i 1933 til å være 1,6 mill. kr. mot omtrent tilsvarende verdier i de to foregående år.

Hummerfisket i 1933 har gitt et ganske bra utbytte. Der er eksportert 853 tonn mot 2,3 mill. stkr. året før og 1,7 mill. stkr. i 1931. Innenlands regner man at der i 1933 er forbrukt ca. 400 000 stkr. hummer eller omkring 200 tonn. Verdien av hummerfisket ligger omkring kr. 2,3 mill., mot i de to foregående år henholdsvis kr. 1,85 mill. og 1,25 mill.

Rekefisket: Av reker blev der i 1933 eksportert 2565 tonn mot 2240 tonn i 1932 og 1627 tonn i 1931. Innenlands er forbruket beregnet til å være ca. 350 tonn. Verdien av fisket beregnes å være ca. 2,15 mill. kr., mot 1,65 mill. kr. i 1932 og 1 mill. kr. i 1931.

Ålefisket: Der er i 1933 eksportert 583 tonn ål og med det innenlandsk forbrukte kan man regne et fiske av ca. 700 tonn. I året 1932 blev der eksportert 479 tonn og i 1931 269 tonn. Verdien av ålefisket i 1933 beregnes å være 0,7 mill. kr., mot i 1932 0,55 mill. kr. og i 1931 0,26 mill. kr.

Offentlige foranstaltninger i fiskerinæringens interesse.

1. Statistikk og publikasjoner.

Efterretningsvesenet.

Arbeidet med etterretningsvesenet vedrørende fiskeriene og fiskemarkedene såvel innenlands som utenlands har vært fortsatt omtrent i samme utstrekning som i de foregående år. De sterke og berettigede krav om mere hyppige og mest mulig opplysende meldinger om særlig de utenlandske markeder for fersk fisk og fersk sild har man søkt å tilfredsstille best mulig. Men den vedvarende vanskelige økonomiske stilling gjør sig fremdeles gjeldende, så man ikke har kunnet foreta nogen nevneverdig utvidelse av etterretningsvesenet. Forøvrig tillater jeg mig å henvise til hvad jeg har anført i de foregående beretninger.

Ukebladet »Fiskets Gang«

er fortsatt blitt utgitt som organ for fiskeridirektoratets opplysnings-tjeneste.

Den statistiske publikasjon »Norges Fiskerier«.

Fiskeristatistikens årgang 1932 forelå ferdig i manuskript i april måned 1934. På grunn av forskjellige omstendigheter utkom den dog først i slutten av august. Den er i likhet med de nærmest foregående årganger utgitt i et sterkt redusert omfang, som følge av de sterkt avknappede bevilgninger til trykning av de statistiske publikasjoner. Av nye mindre tabeller har man dog funnet plass til en oversikt over de enkelte fylkers mengde- og verdiutbytte av fiskeriene i ti-årsperioden 1923—32. Videre en oversikt over deltagelsen i skreifiskeriene med spesifisering av deltagernes og farkostenes art og utrustning for årene 1918—32.

I innledningen i tidligere årganger av fiskeristatistikken, blev omtalt utbyttet av hvert av alle de forskjellige fiskerier. På grunn av de

mange fiskerier det her var tale om, måtte omtalen av plasshensyn begrensnes altfor sterkt. I årgangen for 1932 har man derfor istedet gitt en utførligere redegjørelse for de statistiske resultater av fisket etter kveite, gullflyndre og ål.

Årsberetning vedkommende »Norges Fiskerier«

Følgende hefter er utkommet:

- I. 1931: Fiskeriene 1930—1931. Offentlige foranstaltninger i fiskeribedriftens interesse.
- II. 1932: Lofotfisket 1932. Av utvalgsformann Anderssen-Strand.
- III. 1932: Statens Fiskeriforsøksstasjons virksomhet 1932, ved styrer Olav Notevarp.
- IV. 1932: Flødevigens Utklekningsanstalt 1882—1932.

Fiskeridirektoratets Skrifter (Serie Havundersøkelser).

For Fiskeridirektoratets publikasjon »Report on Norwegian Fishery and Marine Investigation« er man i terminen av praktiske og økonomiske grunner gått over til et nytt, mindre format. Publikasjonen har også fått en ny tittel, nemlig: »Fiskeridirektoratets Skrifter«, Serie Havundersøkelser. Som undertitel er dog beholdt den gamle tittel: »Report on Norwegian Fishery and Marine Investigations« og man har latt serien fortsette med vol. IV, hvorav der i 1933 er utkommet følgende 6 hefter:

- Vol. IV. Nr. 1. 1933. Alf Dannevig: On the Age and Growth of the Cod (*Gadus callarias* L.) from the Norwegian Skagerrack Coast.
- „ „ 2. 1933. Einar Lea: Connected Frequency — Distributions, A Preliminary Account.
- „ „ 3. 1933. Gunnar Rollefson: The Otoliths of the Cod Preliminary Report.
- „ „ 4. 1933. Alf Dannevig og Adolf Sørensen: On the Age and Growth of the Pollack (*Gadus pollachius* L.) from the Norwegian Skagerrack Coast.
- „ „ 5. 1933. Thor Iversen: Nogen iakttagelser over fiskeyngel i trålfangster i Barentshavet.
- „ „ 6. 1933. Jens Eggvin: A Norwegian Fat Herring Fjord. An Oceanographical study of the Eidsfjord.

Registrering og merkning av fiskerflåten.

For terminen 1932—1933 viser fiskeflåten etter de foreliggende oppgaver en økning på omkring 670 stk. Der er i regnskapsåret innregistrert 1738 og utmeldt 1064 farkoster, hvorefter nettotilgangen blir som ovenfor nevnt 670 farkoster.

Av de innmeldte farkoster, ialt 1738 stk. er ca. 510 stk. overflyttet fra andre distrikter hvor disse tidligere har vært registrert og ca. 1220 stk. er nyanmeldte. Denne forholdsvis store tilgang av nyregistrerte farkoster

må for en del tilskrives det gode stor- og vårsildfiske som man i senere år har hatt på vestlandet, især sønnenfor Statt. Tilgangen av nybyggede farkoster antas i året å være bortimot 400 farkoster.

Utmeldt er i regnskapsåret 1064 farkoster, hvorav ca. 550 utgår av registret på grunn av forlis, utransjering, salg til utlandet m. v. Forandringer i registret er i terminens løp 687. Disse forandringer er vesentlig eierskifte, motorskifte, ombygning o. l.

Pr. 1. juli 1933 utgjør den norske fiskeflåte 23 370 hovedfarkoster. Hertil kommer ca. 17 200 fiske- og fangstbåter (doryer, notbåter m. v) som er registrert som undernummer til før nevnte hovedfarkoster.

Merkedistrikter og tilsynsmenn.

Der er i regnskapsåret skiftet merkelovens tilsynsmenn i 10 distrikter.

Under 28/3 1933 har Handelsdepartementet bestemt at aldersgrensen for merkelovens tilsynsmenn er 70 år.

2. Oplysnings- og undervisningsvirksomhet.

Propaganda for øket fiskeforbruk

innenlands har fortsatt vesentlig med avholdelse av kurser og demonstrasjoner ved en av direktoratet engasjert lærerinne. Propagandaen har vesentlig vært henlagt til Østlandet. En spesiell propaganda for spekesild (fetsild), blev igangsatt i 1933 på grunn av den rike tilgang på saltet fetsild av førsteklasses kvalitet i nevnte år. Den blev avertert i dagspressen, likesom også direktoratet sendte ut en meddelelse til inntagelse i pressen. Denne hadde følgende innhold:

Sjelden fin spekesild iår.

Den norske fetsild som egner sig til saltning regnes i almindelighet som verdens fineste sild. Og iår er denne sild sjelden fin. For alle husholdninger skulde det gå an å skaffe sig denne sild, som — servert sammen med varme poteter — vel er noget av det mest velsmakende som finnes. For ikke å tale om den sjeldne næringsverdi et slikt måltid gir. Gå til Deres regulære fiskeleverandør og forlang en tønne, en halvtønne, kvarttønne eller en åtting, ja like ned til 16 dels og 32 dels tønne kan fåes. Fra åtting og nedover kan silden også fåes i hendige blikkspann. Prisen er på ingen måte avskrekkende. En heltønne som inneholder ca. 75 kg sild kan fåes fra omkring 20 til 30 kroner, alt efter sildens størrelse.

Silden er anerkjent som et sjelden rikt næringsmiddel. Og særlig skulde man ikke forsømme anledningen til å skaffe sig den, når den fremtrer som fetsild, også kalt isterfetsild. Ister er navnet på fettene omkring innvoldene i silden og er tegnet på den fine og fete vare.

Navigasjonskurser.

Ved den offentlige navigasjonsskole for fiskere er i terminen 1932—33 avholdt følgende kurser:

Sted	Når begynt	Når sluttet	Elev- antall	Lærer	Ånm.
Meløy	15/9 32	8/11 32	10	H. Henriksen	
Lekanger-Stadt . .	20/9 32	11/11 32	20	Chr. Brekke	
Hofsøy i Senja . .	6/10 32	3/12 32	14	Otto Mathiesen	
Sætervika	19/11 32	11/1 33	8	Chr. Brekke	
Evenskjær	14/11 32	12/1 33	14	H. Henriksen	
Berlevåg	19/1 33	18/3 33	11	Chr. Brekke	

6 kurser med 77 uteksaminerte elever

Kurser igangsatt ved fylkesfiskerlag:

Sted og ved hvem avholdt	Når begynt	Når sluttet	Elev- antall	Lærer
Gravdal (Lofoten) Nordland fiskerlag	7/11 32	12/1 33	20	J. Vallestad
Roald (Vigra), Sunnmøre og Romsdals fiskerlag	4/10 32	29/11 32	15	Sigvald Berntsen
Syvdebotn, Sunnmøre og Romsdals fiskerlag	19/9 32	15/11 32	13	Ivar Slettevold
Bømlo, Hordaland fiskerlag	23/10 32	17/12 32	18	B. Svendsen
Stamnes (Brudvik) do.	27/10 32	21/12 32	16	Mikkel Kleppe
Utsira, Rogaland fiskerlag .	27/9 32	25/11 32	17	Peder Øspetvedt
Vikevåg do.	10/10 32	9/12 32	20	Gabriel Berg
Veavågen do.	5/10 32	3/12 32	22	J. Evensen
Son, Østlandske fiskeriselsk.	6/2 33	7/4 33	9	J. B. Johansen
Borhaug (Lista) do.	1/12 32	31/1 33	27	J. B. Johansen med hjelpelærer Trygve Andreassen

10 kurser med 177 uteksaminerte elever

Kurser ved fylkes- og folkehøiskoler:

Sted	Når sluttet	Elev-antall	Lærer
Finsnes, Heimly ungdomsskole	²² / ₄ 33	5	J. Andersen
Aukra, Aukra Folkehøgskule	²⁷ / ₁ 33	12	P. Hånes
Florø, Fylkesfiskarskolen	¹⁶ / ₂ 33	16	O. Molnes
3 kurser med 33 uteksaminerte elever			

I terminen er meddelt vidnesbyrd til 287 elever.

For siste 10 års periode er antallet av kurser og antallet av uteksaminerte elever:

Termin	Ordinære kurser		Kurser ved selskaper		Kurser ved skoler		Sum	
	antall	elev	antall	elev	antall	elev	kurser	elev
1923—24	4	35	7	92	3	29	14	156
1924—25	4	62	7	101	3	26	14	189
1925—26	8	112	10	171	4	40	22	323
1926—27	2	19	6	95	3	25	11	139
1927—28	3	38	6	84	3	29	12	151
1928—29	4	62	7	98	4	45	15	205
1929—30	5	74	7	118	5	46	17	238
1930—31	6	96	7	105	4	40	17	241
1931—32	5	101	7	116	4	46	16	263
1932—33	6	77	10	177	3	33	19	287
Ialt	47	676	74	1157	36	359	157	2192

Motorkurser.

Der er i terminen 1932—33 avholdt et motorkursus for fiskere i Rørvik. I kurset deltok 14 elever. Lærer var maskinmester N. Dahl.

Stormvarselstasjoner.

Stasjon på Sletnes i Finnmark har vært under arbeide såvel i 1931—32 som i denne termin. Den funksjonerer nu tilfredsstillende.

I anledning overgang til anvendelse av særskilte signaler for kuling og storm, blev nødvendig tilleggsmateriell for dagsignalering anskaffet for samtlige stasjoner, og arbeidet for forandring av stasjonene for

overgang til det »fullstendige« system også nattsignaleringsens vedkommende blev påbegynt.

For en rekke stasjoners vedkommende har man efterhånden måttet gå over til å la betjeningen utføre av engasjerte privatmenn, så ordningen med stasjonenes betjening av opsynenes personell ikke lenger er almindelig.

I vårsilddistriktet har der som vanlig vært anordnet provisoriske stormvarselsstasjoner under fisket.

3. Vrakervesenet.

Klippfisk og saltfisk.

Beretning om vrakervesenet i budgett-terminen

1. juli 1932 til 30. juni 1933.

Vrakervesenet kan i den forløpne budgетtermin se tilbake på et forholdsvis rolig år. Vrakningen har forløpet jevnt. Klager fra utenlandsk hold har man ikke hatt. Derimot er det fra Klippfiskrådet blitt anket over at finere partier klippfisk i stor utstrekning vrakes strengere enn simplere partier. Herom vil vrakerinspektøren komme nærmere inn på i en av ham utarbeidet beretning som er inntatt nedenfor.

I løpet av budgетterminen har vrakerloven ikke undergått forandringer. Derimot er der foretatt noen mindre forandringer i instruksene.

Siste avsnitt i den almindelige instruks § 20 blev som nevnt i beretningen for forrige budgетtermin av Fiskeridirektøren like overfor Handelsdepartementet foreslått gitt følgende ordlyd:

»Klippfisk av utenlandsk oprindelse og tilvirkning, samt klippfisk fremstillet av saltfisk av utenlandsk oprindelse og tilvirket på utenlandsk måte, blir kun å stemple »ikke norsk vare« uten angivelse av kvaliteten. Det samme gjelder saltfisk av utenlandsk oprindelse. Fisk fra ikke norske farvann, fanget av norske fartøier og tilvirket på norsk måte samt tørket i Norge, vrakes efter de bestemmelser som gjelder for norsk fisk«.

I skrivelse av 5. juli 1932 har Departementet gitt sitt samtykke hertil, og man håper derved å undgå gjentagelser av de klager man i forrige termin fikk fra utenlandsk hold om forsendelser av klippfisk av utenlandsk oprindelse, fakturert som Lofotfisk og med norsk eksportvrakerattest.

Likeledes har Departementet i skrivelse av 15. oktober 1932 samtykket i at vrakerinstruksens § 19 får følgende tilføielse:

»Ved prøveforsendelser til europeiske og oversjøiske markeder av klippfisk, hvis merkning, tilvirkningsmåte, tørrhetsgrad eller kvalitet ikke er i overensstemmelse med instruksens forskrifter kan Fiskeridirektøren — efter derom mottatt andragende — meddele dispensasjon fra instruksens bestemmelser. Vedkommende avsender tilpliktes like overfor distriktets overvraker å avgi beretning om forsendelsens forløp.«

På foranledning av De Norske Klippfiskeksportørers Landsforening samtykket Departementet under 2. november 1932 på Fiskeridirektørens anbefaling i at den oversjøiske vrakerinstruks anmerkning 4 herefter skal lyde så:

»Når der pakkes storfisk — fra 1,75 kg og opover, for Brazil fra 2 kg og opover — (under A, B og C) tilføies betegnelsen »Toston«, »Porto« eller »Big Size« i eksportørens valg«, samt at anmerkning 6 i samme instruks tilføies følgende nye ledd:

»Under de anførte pakninger B og C kan for Brazil benyttes tilleggsbetegnelsen »Graudo« for fisk inntil 2 kg.«

Videre har i henhold til Departementets skrivelse av 30. november på Fiskeridirektørens anbefaling annet punktum i anmerkning 6 i den oversjøiske markedsinstruks fått følgende ordlyd:

»Til Brazil kan der også pakkes Imperial og Regular inntil 65 cm.«

Som nevnt i beretningen for forrige budgjettermin overtok vrakervesenet efter anmodning derom fra De Norske Klippfiskeksportørers Landsforening kontrollen med størrelsesgraderingen for Lissabon kvaliteten »Extra Crescido« 27/29 stkr. pr. bunt og Kuba kvaliteten »Porto Imperial« 20/22 stkr. pr. kasse.

Denne kontroll er senere på Landsforeningens foranledning med Handelsdepartementets samtykke blitt utvidet til også å omfatte følgende kvaliteter: Lissabon »Extra Crescido« 23/25 og 18/20 samt »alm. Crescido« 32/40. Oporto: »Extra Crescido« 27/29, 23/25, 18/20 samt »alm. Crescido« 32/40. Brazil: Porto 20/22 (ekstra) og 24/28.

På de Norske Klippfiskeksportørers Landsforenings generalforsamling den 29. april 1933, blev det imidlertid besluttet å frafalle ordningen med kontroll av størrelsesgraderingene ved vrakervesenet, hvorefter denne, samt den praktiserte ordning med oversendelse av kopier av eksportvrakerattester vedkommende de såkalte minsteprismarkeder for Landsforeningens medlemmer til Landsforeningens hovedkontor i Kristiansund bortfalt.

I henhold til innberetning fra overvrakeren, har kontrollen i det store og hele virket tilfredsstillende.

Innen vrakerpersonalet har det funnet flere forandringer sted.

Som ny vrakerinspektør efter avdøde vrakerinspektør Gram Parelus er blitt ansatt Sverre Nielsen, som tiltrådte stillingen den 1. desember 1932.

Som ny overvraker i Kristiansund er fra 1. juli 1932 ansatt Peder M. Flo.

Vrakervesenet mistet i løpet av terminen to av sine beste funksjonærer, nemlig vraker Elias Olsen, Bergen som avgikk ved døden den 2. oktober 1932 og vraker Ole Bjørnæs, som avgikk ved døden den 19. februar 1933. Som ny vraker i Bergen er blitt ansatt Magnus Josefsen, som tiltrådte stillingen den 10. februar 1933. I Kristiansund er ingen ny vraker blitt ansatt.

Overvrakerstillingen i Bodø er ifølge Stortingsbeslutning fra 1. juli 1933 omgjort til overvrakerstilling av klasse I mot tidligere klasse II.

Av overvrakermøter er avholdt to, hvorav et i Bergen i tiden 19. til 24. januar 1933 og et i Kristiansund fra 31. mai til 2. juni 1933.

Efter sin ansettelse har vrakerinspektøren foretatt inspeksjonsreiser langs kysten for å tilgodese en så ensartet vrakning som mulig i de forskjellige overvrakerdistrikter. Angående inspektørens virksomhet henvises til hans innberetning som er inntatt nedenfor.

Som nevnt i forrige beretning gikk man også i sesongen 1932 igang med tilvirkning av klippfisktyper passende for Syd- og Østspania. Ialt blev tilvirket 162 700 kg ferdig vare, hvorav mesteparten blev solgt i Valencia, og et mindre parti til Barcelona. Fisken fikk begge steder en god mottagelse, og blev solgt til priser som lå over de almindelige markedspriser.

Til fortsatt tilvirkning av klippfisk for disse markeder blev der for sesongen 1933 dannet et interessentskap »Excelsior«, hvor Staten stillet til disposisjon kr. 30.000 mot at interessentskapet skaffet tilveie kr. 50.000. Staten garanterte her mot tap med inntil kr. 1,50 pr. vekt, garantien omfatter dog ikke større kvantum enn 20 000 vekter. Ialt blev innkjøpt 434 000 kilo ferskfisk, hvorav blev produsert 8 500 vekter klippfisk av forskjellige typer. Av partier er hittil skibet 986 bunter til Sevilla og 1 564 bunter til Valencia.

Som vanlig er der også i den forløpne termin blitt innvilget en rekke dispensasjonsandragender vedrørende instruksens bestemmelser om klippfiskens tørrhetsgrad. Særlig har det da dreiet sig om skibninger av klippfisk av tørrhetsgraden $\frac{6}{8}$ eller $\frac{7}{8}$, beregnet på Bilbao eller de sydspanske markeder.

Arbeidet med å søke klippfiskomsetningen organisert har vært fortsatt. Den såkalte »Klippfisklov« av 30/6 1932 er av forskjellige årsaker ennu ikke satt ikraft. Det ifølge loven oprettede Klippfiskråd har imidlertid under 10/10 1932 avgitt sin innstilling til Handelsdepartementet angående en lovmessig organisering av klippfisknæringen.

Ved klippfisksesongens åpning den 1. mai 1932 lå der ennu lagret her i landet ca. 6 millioner kg av forrige års produksjon. En så stor

beholdning av gammel fisk har ikke tidligere forekommet ved nogen sesongåpning. Eksporten gikk imidlertid i 1932 livlig, særlig til de europeiske markeder. Beholdningen av norsk klippfisk blev pr. 1/7 1932 beregnet til ca. 29 000 tonn mot ca. 32 000 året i forveien. Det samlede utbytte av torskefiskeriene var noget bedre enn året før, nemlig 49 millioner stykker mot 40 millioner stykker i 1931, men mindre enn i de foregående 8 år. Vinterfisket i Finnmark blev mindre, men vårfisket større enn i 1931, Lofotfisket avsluttedes med et noget større fangstutbytte enn året i forveien, men mindre enn i de foregående 5 år. Av det samlede opfiskede kvantum blev 21.7 mill. stkr. saltet mot 19 mill. stkr. året før.

Nyfisksesongen begynte med en omsetningspris på hjemmemarkedet av omkring kr. 7,00 og de igjenliggende partier av gammel vare realiseres fra kr. 7,00 og like ned til kr. 5,00. For produsentene av ny vare betød kr. 7,00 knapt dekning, men for innehaveren av gammel fisk opstod der voldsomme tap. I juli måned steg prisene til kr. 8,00 pr. vekt og holdt sig heromkring til ut i desember, da en livlig efterspørsel ute og forholdsvis små beholdninger her i landet bragte prisene op i kr. 9,00 pr. vekt. Prisene fortsatte imidlertid å stige og nådde i begynnelsen av februar 1933 op i 11,20. I slutten av april var prisene atter nede i omkring kr. 9,00 pr. vekt.

Klippfisksesongen 1932/33 må i det store og hele sies å ha vært tilfredsstillende for næringens utøvere, og adskillig bedre enn forrige sesong. For de tilvirkere og eksportører som efterat prisstigningen begynte satt inne med beholdninger skulde sesongen levne en pen fortjeneste.

Landets samlede beholdning av klippfisk pr. 1. januar 1933 utgjorde ifølge vrakervesenets optelling 9 027 tonn mot 16 999 tonn pr. 1. januar 1932.

Under henvisning til nedenstående statistikk er der i klippfisksesongen 1. mai 1932 til 30. april 1933 ialt blitt vraket 67 350 024 kg klippfisk. Herav faller på innvrakningen 31 685 613 kilo og på eksportvrakningen 35 664 411 kilo.

Vrakerinspektør Sverre Nielsens innberetning for terminen 1932/33:

Jeg tiltrådte stillingen som vrakerinspektør den 1. desember 1932.

De første måneder holdt jeg mig i ro ved kontoret i Bergen, hvor jeg satte mig inn i de forskjellige saker som forelå der og min første inspeksjonstur tiltrådte jeg først medio mai 1933, såsnart jeg fikk meddelelse om at man kunde vente tilførsler av nyfisk til Ålesund og Kristiansund.

Efter anmodning fra Fiskeridirektøren stanset jeg først i Måløy for å undersøke om det var påkrevet å opholde vrakerkontoret der, når der ikke foregår nogen klippfiskeksport fra stedet. Det blev mig meddelt at sålenge der ikke foregår noget skreifiske av betydning for Måløy, slik at man kunde gjøre regning med regulære tilførsler av klippfisk, var der neppe nogen som hadde til hensikt å gjenopta eksporten av denne vare. Tilvirkerne i Raudeberg leverer mest sin fisk i Bergen og Ålesund, nogen vrakning på stedet vilde derfor neppe forekomme foreløbig, og skulde der nu og da bli spørsmål om det, vil det lett la sig ordne ved å sende en vraker fra Ålesund. Om disse forhold innberettet jeg til Fiskeridirektøren som vil treffe nærmere bestemmelse om dette spørsmål.

Den første nyfisk som blev tilført Ålesund og Kristiansund var gjennomgående ikke pen. Den var gråaktig av utseende, saltet kom ikke frem i bukene fordi fisken hadde fått for lite sol. Å produsere pen klippfisk uten varme lar sig vanskelig gjøre. Fisken hadde også skrukede buker, som vidnet om at den i begynnelsen hadde fått for skarp tørk. Førstesort blev der svært lite av. Selv søndmørfisken syntes på langt nær å være så pen som i tidligere år. Årsaken hertil kan kanskje for en stor del tilskrives at det lille kvantum man har hatt i en årrekke, svekker interessen hos fiskeren for en omhyggelig behandling. Den økonomiske fordel, som denne medfører, blir så liten når kvantumet er så ubetydelig.

Når det lir lengere hen i sesongen med varmere vær må man kunne vente penere klippfisk. Imidlertid er der mange ting som stiller sig hindrende i veien for fremstillingen av en velbehandlet klippfisk. For det første lar det sig ikke gjøre å produsere en lys klippfisk uten at fisken er bløgget, og sålenge fiskerne nordenfor ikke følger mørefiskernes eksempel på dette område, vil man ikke kunne vente nogen forøkelse av kvantumet av førstesort. Man kan innvende herimot at kjøperen til enhver tid vil kunne skaffe sig bløgget vare ved å betale fiskeren en overpris for denne, men det er mange ting både under innkjøp og salg som gjør at det vil bli vanskelig å få kjøperen til å gjennomføre en slik prisforskjell av egen drift, og der er neppe annen utvei enn å påby bløggingen ved lov, hvis vi fremtidig skal hevde oss i konkurransen med våre utenlandske konkurrenter. Å forsøke å gjennomføre bløggingen ad frivillighetens vei vil ta for lang tid. Situasjonen er den at skal vi ikke helt bli utestengt fra våre gamle markeder i Spania og Portugal må bløggingen gjennomføres straks.

En annen ulempe ved tilvirkningen er at fiskeren ikke viser tilstrekkelig omhu ved sløiningen av fisken. Man ser resultatet i ujevne

buker, og ved ørebenene er der rifter som nedsetter partier som ellers er velbehandlet fra tilvirkerens hånd.

Man må naturligvis medgi at det til tider kan være vanskelig for alle parter å gjennomføre en helt upåklagelig behandling av fisken, når der som f. eks. i Lofoten i de senere år fisket foregår kun i løpet av en 14 dages tid og da med rike tilførsler. Der arbeides på alle hold under høitrykk og under travelheten blir der syndet både mot den ene og annen regel for frembringelse av en god vare. Især kan det være vanskelig for tilvirkning av saltfisk ombord i de mindre kjøpe-fartøier, hvor der er trangt om plass selv under normale forhold med jevnt mindre tilførsler under hele fisketiden. Det er en stor mangel her at fisken ikke vaskes omhyggelig så den helt blir befriet for blod og slim før saltningen. Liten plass og delvis kan vel også frosten stille sig hindrende iveien herfor men vaskningen bør gjennomføres såsnart der er anledning dertil.

Tørring av klippfisk på akkord er også uheldig for fremstilling av et pent produkt. Dette ligger så i dagen at det skulde være unødvendig nærmere å påpeke manglene ved en slik ordning. Tørringsprisen blir ofte når forholdene tillater det pruttet ned til det minst mulige så tørkeren vanskelig kan behandle fisken som den skal, hvis han skal komme skadesløs fra affæren. Det blir fristende for ham å forcere tørringen mest mulig. Ulempene herved vistest med all tydelighet på endel partier norskbehandlet islandsfisk, jeg hadde anledning til å se. Som saltfisk er fisken et i alle dele førsteklasses produkt men under tørringen var den blitt drevet for meget så den hadde fått »skrukede« buker og også andre feil som satte den ned i kvalitet. Selv om været på vårparten 1933 var særdeles tørt med fremherskende skarp østenvind så måtte fisken allikevel kunne blitt bedre ved forsiktigere behandling. Førstesort blev der forholdsvis lite av i nevnte partier.

Med hensyn til vrakningen i de forskjellige byer er det mitt inntrykk at den foregår så tilfredstillende som det kan forlanges når hensyn tas til den norske klippfisks uensartethet.

Under mitt opphold i Kristiansund i mai blev der fra eksporthold nevnt for mig at partier som kjøpes pr. løpende vekt, en mottagelsesmåte som er forbudt ifølge overenskomst blandt eksportørene, sorteres lempeligere enn partier som kjøpes på vanlig sortement. Likeoverfor vrakervesenet tror jeg denne kritikk er lite berettiget, da vrakeren må antas å være uvidende om de betingelser kjøper og selger er kommet overens om iallfall sålenge disse ikke er i overensstemmelse med gjeldende overenskomst. Man må forutsette at såvel kjøper som selger i så tilfelle er interessert i å hemmeligholde betingelsene, og videre at det er meget få av eksportørene som innlater sig på å gå utenom gjel-

dende overenskomst. Anderledes blev forholdet fra slutten av mai efter Landsforeningens generalforsamling, hvor det blev besluttet å opheve bestemmelsen om tvungent kjøp på sortement. Løpende vekt-handel er derefter blitt den almindelige over hele linjen, og enhver vil forstå at denne mottagelsesmåte undergraver helt vrakervesenets hensikt å anspore tilvirkerne til en forbedret behandling av varen. Selgeren vil ved salg pr. løpende vekt stå helt interesseløs overfor vrakningen og nærmest betrakte denne som en ham uvedkommende affære. Det er klart at dette ikke kan gå i lengden og kjøp pr. løpende vekt må på en eller annen måte forbydes, hvis ikke eksportørene selv vil innse meningsløsheten i å fortsette med denne mottagelsesmåte for klippfisk. Det har vist sig tidligere ved lignende foreteelser at man temmelig snart er kommet tilbake til kjøp på sortement, da det som oftest er eksportøren som blir den skadelidende ved en løpende vekthandel, hvad der ligger i dagen da man må forutsette at selgeren best kjenner sin egen last på forhånd.

Fra klippfiskrådet er der klaget over at finere partier klippfisk vrakes strengere enn simplere. Dette finner rådet uheldig, idet det ikke stimulerer interessen for virkning av fine klippfiskpartier, likesom det hindrer en ensartet gradering av kvaliteten sådan som vrakerloven til-sikter. Som middel herimot foreslår flertallet at sorteringen foretas av vrakervesenets egne folk.

Hertil må bemerkes at så uensartet som det norske klippfiskprodukt er, vil det uvegerlig bli en betydelig forskjell på fisk av gode og mindre gode partier, som er vraket i samme klasse. Dette kan ikke bebreides vrakervesenets folk. Det vil forekomme sålenge disse partier skal vrakes efter de samme regler, som fortrinsvis tar hensyn til opregnede feil ved fiskens tilvirkning og mindre til det umiddelbare inntrykk fisken gir ved et flyktig blikk. En slaktet mørefisk nr. 2 vil alltid hvad utseende angår, stå langt over uslaktet lofotfisk nr. 2, og selv en slaktet mørefisk nr. 3, vil ved sin lyse bunn synes å være jevngod med en uslaktet lofot nr. 2. Det er først ved å studere fisken nøiere at man opdager de feil som gjør den til nr. 3 og som mindre springer i øinene, når fisken er slaktet og har den lyse bunn. Det er heller ikke til å undgå at der alltid vil bli nogen forskjell på sorteringen. Der vil til enhver tid forekomme tvils-fisk som den ene sorterer vil ha i annensorten, den annen i tredjesorten.

Dette er uundgåelig, sålenge vrakningen kun avhenger av subjektivt skjønn, som aldri vil være noget helt sikkert grunnlag for bedømmelse av fisken.

Disse mangler vil man neppe få bort, selv om man gikk til inn-førelse av statslønnede sorterere. Såfremt det er en duelig vraker, har han det i sin makt selv ved private sorterere å gjennomføre sortementet

Mengde m. v. av innvraket klippfisk

	Norsk nr. 1			Norsk nr. 2			Norsk nr. 3		
	Måls	Små	l.mit	Måls	Små	l.mit	Måls	Små	l.mit
Torsk Lofot									
Bodø	88763	—	—	2065227	17867	86426	524829	3534	41607
Kristiansund N ..	330121	—	—	12542534	196895	391619	3407841	30920	158715
Ålesund	70762	—	—	2431515	14491	100685	422655	985	19612
Bergen	488 9	—	—	563756	9408	6610	164999	1446	3709
	538455	—	—	17603032	238661	585340	4520324	36885	223643
	2.23 %			76.38 %			19.82 %		
	2.20 %			75.41 %			19.57 %		

Torsk Somer									
Bodø	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristiansund N ..	418670	—	—	2047571	60425	33025	555759	10881	24235
Ålesund	267120	—	—	1311024	45307	23713	146462	3740	1973
Bergen	4535	—	—	26779	1366	—	10628	95	—
	690325	—	—	3385374	107098	56738	712849	14716	26208
	13.62 %			70.03 %			14.87 %		
	13.57 %			69.76 %			14.82 %		

Torsk Finnm.									
Bodø	—	—	—	23529	—	11915	15231	—	20663
Kristiansund N ..	285	—	—	156357	747	33053	105283	668	6234
Ålesund	65	—	—	9710	—	4772	—	—	1017
Bergen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	350	—	—	189596	747	49740	120514	668	27914
	0.08 %			56.48 %			35.08 %		
	0.08 %			56.13 %			34.86 %		

Sei									
Bodø	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristiansund N ..	140	—	—	41126	13956	292	20590	5965	455
Ålesund	331	—	—	99963	4624	134	16363	1315	154
Bergen	—	—	—	259	232	130	—	—	14
	471	—	—	141348	18812	556	36953	7280	623
	0.22 %			75.81 %			21.16 %		
	0.22 %			75.41 %			21.05 %		

Mengde m. v. av innvirket klippfisk

	Norsk nr. 1			Norsk nr. 2			Norsk nr. 3		
	Måls	Små	l.mit	Måls	Små	l.mit	Måls	Små	l.mit
Lange									
Bodø	—	—	—	43	—	—	658	—	—
Kristiansund N ..	4659	—	—	106778	2340	856	46613	499	657
Ålesund	13799	—	—	197988	6626	433	49592	893	134
Bergen	80	—	—	2333	—	—	1610	—	—
	18538	—	—	307142	8966	1289	98473	1392	791
	4.18 %			71.50 %			22.68 %		
	4.16 %			71.17 %			22.58 %		
Brosme									
Bodø	—	—	—	—	—	—	221	—	—
Kristiansund N ..	175	—	—	60828	2206	446	29586	2189	758
Ålesund	7604	—	—	174999	4687	—	57509	2592	—
Bergen	—	—	—	2113	—	—	—	—	—
	7779	—	—	237940	6893	446	87316	4781	758
	2.23 %			70.13 %			26.55 %		
	2.20 %			69.45 %			26.29 %		
Hyse									
Bodø	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristiansund N ..	—	—	—	340	—	—	2728	—	—
Ålesund	—	—	—	—	—	—	402	—	—
Bergen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	—	—	340	—	—	3130	—	—
				9.30 %			85.61 %		
Fisk av fr. opr.									
Bodø	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristiansund.....	9935	—	—	144749	6033	20200	41110	3586	3050
Ålesund.....	43903	—	—	285124	12364	9612	8957	392	536
Bergen	26480	—	—	71381	1828	91	3492	93	—
	80318	—	—	501254	20225	29903	53559	4071	3586
	11.18 %			76.75 %			8.52 %		
	11.17 %			76.64 %			8.51 %		

i tiden 1. mai 1932—30 april 1933.

Norsk nr. 4			Sur fisk	Solbr. fisk	Midd fisk	Tilsammen
Måls	Små	l.mit				
106	—	—	—	—	277	1084
3285	—	380	—	1330	227	167624
2021	—	—	—	—	148	271634
1498	—	—	—	—	—	5521
6910	—	380	—	1330	652	445863

1.64 ‰ = 100 ‰
1.64 ‰

0.30 ‰ 0.15 ‰ = 100 ‰

—	—	—	—	—	—	221
1981	—	—	8	378	2800	101355
1847	—	—	—	98	160	249496
—	—	—	—	—	—	2113
3828	—	—	8	476	2960	353185

1.09 ‰ = 100 ‰
1.08 ‰

0.14 ‰ 0.84 ‰ = 100 ‰

—	—	—	—	—	—	—
186	—	—	—	—	—	3254
—	—	—	—	—	—	402
—	—	—	—	—	—	—
186	—	—	—	—	—	3656

5.09 ‰ = 100 ‰

—	—	—	—	—	—	—
25281	—	—	—	6	—	253950
64	—	48	—	301	651	361952
90	—	—	—	—	62	103517
25435	—	48	—	307	713	719419

3.55 ‰ = 100 ‰
3.54 ‰

0.04 ‰ 0.10 ‰ = 100 ‰

Mengde m. v. av innvraket klippfisk

S a m m e n-

	Norsk nr. 1			Norsk nr. 2			Norsk nr. 3		
	Måls	små	l.mit	måls	små	l.mit	måls	små	l mit
Torsk, Lofot.....	538455	—	—	17603032	238661	585340	4520324	36885	223643
” Somer.....	690325	—	—	3385374	107098	56738	712849	14716	26208
” Finnmark	350	—	—	189596	747	49740	120514	668	27914
Sei.....	471	—	—	141348	18812	556	36953	7280	623
Lange.....	18538	—	—	307142	8966	1289	98473	1392	791
Brosme.....	7779	—	—	237940	6893	446	87316	4781	758
Hyse.....	—	—	—	340	—	—	3130	—	—
Fisk av fr. opr..	80318	—	—	501254	20225	29903	53559	4071	3586
	1336236	—	—	22366026	401402	724012	5633118	69793	283523
	4.26 %			74.95 %			19.10 %		
	4.22 %			74.13 %			18.89 %		

etter sitt hode, idet han kan forlange den sorterer fjernet som ikke utfører arbeidet efter de gitte instruksjoner. De statslønnede sorterere vilde neppe kunne utføre arbeidet anderledes enn hvad der stort sett gjøres idag. Forskjellen vilde bare bli at statens overtagelse av sorteringen vilde falle næringen langt kostbarere, hvad der også er fremholdt av komiteen av 1927, i dens innstilling om revisjon av vrakerlov og instruks for klippfisk og saltfisk.

For å få en jevnere fordeling av de forskjellige sorter, har der fra flere hold vært foreslått å slakke litt på sortementet for nr. 1 og stramme litt på nr. 2, således at tvilsomme grensefisk av nr. 2 kommer i nr. 3. Dette spørsmål har også vært overveiet på det overvrakermøte som holdtes her i Bergen i januar, og der er siden utarbeidet forslag til ny sortementsbeskrivelse, hvorefter der blir en litt lempeligere bedømmelse såfremt det dreier sig om velbehandlet slaktet fisk, og i så tilfelle tas mere hensyn til helhetsinntrykket enn til bagatellmessige feil. Beskrivelsen av tredjesorten er blitt gjort mere i overensstemmelse med gjeldende praksis. Der vil siden av Fiskeridirektøren i forbindelse med bløggingslovens gjennomførelse, bli tatt bestemmelse om hvorvidt dette forslag kommer til anvendelse.

Av andre ting av interesse for klippfisknæringen, kan nevnes at der er foretatt utvidelser av flere av kjølelagrene, likesom nye er kommet til så man er på vei til å tilfredsstille behovet på dette område. Kjølelagrene er av stor betydning for næringen, idet de for de innehavere av klippfisk, som benytter sig av dem, fjerner i vesentlig grad risikomentet ved middannelser på fisken, og de vil også få stor betydning for lagring av lettvirket fisk, som blir mere og mere almindelig især for

i tiden 1. mai 1932—30. april 1933.

drag

Norsk nr. 4			Surfisk	Solbr. fisk	Midd fisk	Tilsammen
Måls	små	l.mit				
360895	—	17160	—	68615	242344	24435354
73339	—	1536	76	14302	4703	5087264
33918	—	1634	—	305	2372	427758
5955	—	—	€4	391	661	213114
6910	—	380	—	1330	652	445863
3828	—	—	8	476	2 ^o 60	353185
186	—	—	—	—	—	3656
25435	—	48	—	307	713	719419
510466	—	20758	148	85726	254405	31635613

1.69 % = 100 %

1.68 %

0.28 % 0.80 % = 100 %

Spanias vedkommende. De islandske benevnelser for tørrhetsgraden på slik fisk anvendes også for norskfiskens vedkommende, nemlig $\frac{7}{8}$ tørr, som er litt under skibningstørr, med en vanngehalt av 44—46 % og $\frac{3}{4}$ tørr som ligger litt under $\frac{7}{8}$ med en vanngehalt av 47—49 %. Disse tørrhetsgrader er i sesongens løp blitt ytterligere innøvet av vraker-vesenets folk.

Foruten det ovennevnte overvrakermøte som holdtes i januar i Bergen, blev overvrakerne sammenkalt til møte i Kristiansund i dagene 30. mai—2. juni. Beretning herom blev innsendt til Fiskeridirektøren. Sortimentet av klippfisk ble viet særlig oppmerksomhet. De viktigste pakkhus ble besøkt og både inn- og utvrakingen iaktatt, for å få gjennomført et så ensartet sortiment som mulig i de forskjellige vraker-distrikter.

Eksportvraket klippfisk fra Bodø, Kristiansund, Ålesund og Bergen overvrakerdistrikter i tidsrummet 1. mai 1932—30. april 1933.

	Almindelig sortement.							Tils.
	Norsk nr. 1	Norsk nr. 2	Norsk nr. 3	Norsk nr. 4	Småfisk samf.	und.o.	Sterkere skadet	
Bodø	21150	1046640	173690	2800	16740	3120	12920	1277060
Kristiansund	220240	12640200	2652005	143980	313800	48470	343560	16362255
Ålesund	331446	4051654	645536	32530	117480	9230	40520	5228396
Bergen	49556	1067176	256540	24250	22440	5160	3250	1428372
Sum	622392	18805670	3727771	203560	470460	65980	400250	24296083

	Oversjøisk sortement.					
	Ekstra Selecta	Imperial Superior	Regular	Inferior	Skinn og benfri	Tils.
Bodø	1 125	774 806	497 084	120 765	180	1 393 960
Kristiansund ...	5 883	4 194 076	2 513 132	552 555	190 280	7 455 926
Ålesund.....	4 033	1 287 242	467 096	97 846	220 236	2 076 453
Bergen.....	—	303 668	105 259	31 695	1 367	441 989
Sum	11 041	6 559 792	3 582 571	802 861	412 063	11 368 328

	Av det samlede kvantum er:					
	Torsk	Lange	Brosme	Sei	Hyse	Ialt
Bodø	2 663 310	4 830	2 700	180	—	2 671 020
Kristiansund ...	23 400 042	193 220	127 086	95 078	2 755	23 818 181
Ålesund.....	6 700 704	254 920	224 046	123 679	1 500	7 304 849
Bergen	1 865 353	2 630	1 914	464	—	1 870 363
Sum	34 629 409	455 600	355 746	219 401	4 255	35 664 417

Eksport til europeiske markeder av klippfisk undtatt fra vrakningsplikt.

1 mai 1932—30 april 1933.

	Bodø	Kristiansund	Ålesund	Bergen	Tils.
Mai	—	71 515	1 755	—	73 270
Juni.....	—	13 283	51 780	—	65 063
Juli	8 280	28 260	22 320	—	58 860
August	11 040	10 080	16 810	—	37 930
September	—	5 660	17 120	1 380	24 160
Oktober	—	4 800	28 200	—	33 000
November.....	—	11 541	19 360	2 620	33 521
Desember	—	720	—	—	720
Januar	—	—	600	—	600
Februar	—	1 457	12 420	—	13 877
Mars	—	6 000	—	50	6 050
April	50	10 020	1 300	—	11 370
	19 370	163 336	171 665	4 050	358 421

Saltsild.

Opgave over den i kalenderåret 1932 vrakede sild.

Der er i årets løp vraket 13 973 tønner i fiskepakning og i eksportpakning 347 901, 232/2 tønner, som fordeles på distrikter og sildesorter.

Antall tønner vraket i fiskepakket stand:

Vrakerdistrikt	Islandssild	Fiskepakket ialt
Ålesund	6 631	6 631
Bergen	885	885
Kopervik	6 457	6 457
Ialt	13 973	13 973

Antall tønner vraket i eksportpakket stand:

Vrakerdistrikt	Vårsild		Slosild		Islandssild		Fetsild	Eksportpakket ialt
	110 kg pakning	115 kg pakning	110 kg pakning	115 kg pakning	90 kg pakning	100 kg pakning	100 kg pakning	
Trondheim	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristiansund	—	4 335	—	1 491	520	—	—	6346
Ålesund	—	18 751	1 377	14 002	1 205	450	—	35785
Florø	—	12 500	—	11 447	—	—	—	23947
Bergen	2 636	40 432	2 720	60 652	—	995	1 690	109125
Haugesund	—	33 979	—	12 161	6 992	—	—	53132
Kopervik	—	78 033	—	7 438	181	938 ^{232/2}	—	86590 ^{232/2}
Stavanger	—	31 898	—	290	788	—	—	32976
Ialt	2 636	219 928	4 097	107 481	9 686	2383 ^{232/2}	1 690	347901 ^{232/2}

	Eksportpakket	Fiskepakket
Mot i 1931	330 773,	25 550
” i 1930	616 136	—
” i 1929	402 702, ^{1650/2}	2 420, ^{100/2}
” i 1928	342 291, ^{1344/2, 194/4}	2 336

4. Fiskeriinspektørene.

Fiskeriinspektør Barclays beretning.

Jeg har herved den ære å innsende en kort oversikt over fiskeribedriften i mitt distrikt samt beretning om min virksomhet i terminen 1. juli 1932 til 30. juni 1933:

Høstmakrellfisket ved kysten 1932 var gjennomgående betydelig under middels, tildels dårlig. I Kristiansands-distriktet, som pleier å ha det største kvantum, blev utbyttet 0,2 mill. kg mot 0,25 mill. kg i 1931 — alt tatt med snurpenot i Vest-Agder. Makrellen stimet ujevnt og var vanskelig å få tak i. Enkelte gjorde dog bra fangster. Det amerikanske marked lå dårlig an, så der blev kun flekket 100 tønner. — Sortiment 15 % nr. 1, 75 % nr. 2 og 10 % nr. 3. — Der blev rundsaltet 320 tønner. — Prisen til fiskerne var gjennomsnittlig 45 øre pr. kg. fersk. — Til utlandet utførtes 18 000 kg. fersk. På »revet« foregikk intet fiske. — Ved Hvaler var der en stund rikt makrellfiske mot slutten av august, men ellers dårlig på Østlandet.

Av dorgemakrell fra Nordsjøen innkom i 1932 intet. Fra Hebriderne og Shetland derimot innbragte 5 svenske fartøier 1000 tønner flekket og 395 tønner rundsaltet makrell. Pris på 1ste hånd kr. 24 pr. 92 kg.

Sommermakrellfisket 1933 begynte på Sørlandet noget senere enn vanlig og må karakteriseres som ujevnt. Der var tildels meget gode fangstdager, som f. eks. ved Farsund i begynnelsen av mai, hvor man endog fikk istand fiskeauksjon for anledningen. Også tildels ved Kristiansand. Alt ialt blev dog totalkvantummet betydelig mindre enn i 1932. I Kristiansands-distriktet var den samlede fangst av norske fiskere til 24. juni (idet dette skrives) således kun 0,8 mill. kg mot ca. 1 mill. ifjor. Av svenske fiskere var til samme tid innbragt 0,2 mill. kg mot 0,45 mill. kg ifjor. Prisen var i mai gjennomgående upåklagelig, tildels god. Delvis også i juni, men var på store fangstdager nede i et lavmål — en dag helt nede i 5 øre pr. kg.

Hummerfisket høsten 1932 slo særdeles godt til i distriktet. Ennu bedre enn i 1931, som hadde et stort kvantum. Men hummeren falt fremdeles små. Prisen var adskillig bedre enn året før, da den var meget lav, nemlig fra kr. 1.50 til 2 pr. kg samfengt. Avsetningen var tilfredsstillende, men prisene vilde sikkert ha vært bedre om hummeren hadde vært noget større, som utlandet ønsker. Lagringen var tilfredsstillende med fortjeneste.

Vårsildfisket 1933. Deltagelsen fra Sørlandet var en del mindre enn året før. Antagelig fordi man var skremt av det dårlige resultat ifjor. Det blev lite kvantum for »våre« fiskere på grunn av

kortvarig fiske. Dertil redskapstap. Men prisen var en del bedre enn de elendige priser som fjoråret bød på. Alt ialt kan det sies at resultatet var bedre enn ifjor, men ikke godt.

Rekefisket i den Norske Renne er vokset op til en storbedrift. Deltagelse og kvantum øker stadig. Dette siste skyldes dog kun den større deltagelse. I virkeligheten er de »eldste« felter allerede for sterkt beskattet, så man fra Sørlandet nu mest stasjonierer ved Egersund. Eksporten er dog stadig størst fra Kristiansand. I 1932 var den over 1 mill. kg, d. v. s. ca 200 000 kg mere enn året før, til en verdi av 800 000 kroner. Der deltar også en hel del svenske fartøier. Rekene går mest til Frankrike og England. Prisen var gjennomsnittlig omtrent som i 1931.

Håbrandfisket falt ujevnt, og prisen var lenge på grunn av varmen lav. Håbranden saes også å stå lengere av land enn vanlig. Resultatet var i det hele ikke så godt som året før. Fisket har dog utvidet sig en del østover.

Torskefisket på Revet 1932 gav omtrent samme kvantum som året forut, men deltagelsen var dobbelt så stor, så enhver skøite fikk gjennomsnittlig kun halvt så stor fangst som i 1931. Prisen var dessuten bare 20 øre pr. kg.

Brislingfisket, som slo rikt til på forsommeren ifjor i Oslofjorden, var mindre godt samme sted utpå høsten, i den tid da man legger ned ansjos.

Av makrellstørje blev der i 1932 skutt 18 stykker ved Kristiansand. Prisen varierte mellom 25 og 95 øre pr. kg. — Østerpå blev der også fanget en del, bl. a. ved Stavern, hvor der blev tatt 18 stykker på håbrandline, som påståes å være et godt redskap for størje.

Arbeidet med fremme av ålefisket har vært fortsatt. Dette fiskeri fanger fremdeles interessen, særlig overgang fra liner til ruser, som nu på flere strøk begynner å fortrenge rusene. En vesentlig grunn hertil er den herskende agnmangel. Denne er mest utpreget i Vestagder og vestenfor. En hjelp på de kanter vil det bli, når man får i stand det påtenkte fryseanlegg i Kristiansand, så man får anledning til å opbevare agnet. Jeg har også interessert mig litt med »nedgangsfisket etter ål« i terminen og tillater mig å henvise til vedlagte artikkel herom, som jeg tilstillet »pressen«.

Alefisket på nedgang i elver og bekker.

Av fiskeriinspektør Barclay.

Hr. redaktør!

Jeg deler fullt ut den opfatning som er kommet tilorde i Deres ærede blad, at dette er et fiske som bør påkalle oppmerksomhet. Det ligger utenfor mitt område forsåvidt som jeg er inspektør for saltvannsfiskeriene — men jeg har allikevel vært litt borte i det. I 1927 skrev jeg en inngående avhandling om ålefisket i sjøen, men da det nevnte ålefiske »på nedgang« interesserte mig, nevnte jeg litt om det i forbigående. I samme avhandling redegjorde jeg for ålens forplantningsmåte, som har betydelig interesse i denne forbindelse, da den har å gjøre med kvaliteten. Hermed forholder det sig således:

Den almindelige ål (*Anguilla vulgaris*), som det her er tale om, lever som bekjent både i fersk- og saltvann i Europa og rundt Middelhavet. Inntil for nogen årtier siden var dens forplantningsmåte en gåte, og den blev først endelig løst i 1921, da den danske forsker Johs. Schmidt beviste at gyteplassene for denne ål er beliggende i det vestlige Atlanterhav ved Bermudas nord og nordvest for Vest-India. Her fødes ålens larver, som derefter i løpet av ca. 3 år driver med strømmen til Europa. Ankommen hertil antar de åleformen — de ca. 7 cm lange glassål eller ålefaringer — og trekker for en stor del op i bekker, elver og vann, hvor de vokser op. Når kjønnsmodenheten nærmer sig anlegger ålen den såkalte »forplantningsdrakt«. Den blir fremtredende fet, fyldig og blank (derav navnet »blankål«), og om høsten, særlig i mørke, regnfulle netter, trekker den, godt rustet til reisen, nedover til sjøen og videre til farvannene ved Bermudas for aldri mer å vende tilbake.

Denne blankålens ypperlige kvalitet gjør det særlig ønskelig å legge sig efter fangsten av den, og dette kan med letthet skje under dens vandring nedover elver og bekker som nevnt — på »nedgang«, som det kalles. Dette er et gammelt fiske her i landet, men ikke så utviklet som det fortjener. Det kan foregå på forskjellige måter, navnlig ved å l e k a r r men også med ruser. Veiledning i konstruksjonen og bruken av disse ålekarr — likeså av ruser i elvene — vil sikkert for dem der skulde ønske det, kunne fåes hos inspektøren for ferskvannsfiskeriene, Oslo, under hvem disse ting hører. Eller hos en av hans assistenter.

Da ålen som nevnt ikke fødes her, kan bestanden kun vedlikeholdes ved tilgang av yngel utenfra. Denne er svært iherdig i å trenge oppover, og hvor der er fuktighet tilstede, kan den omgå mindre fosser. Men den greier ikke alle. Der anlegges derfor nu mere og mere å l e l e d e r e for å lette eller muliggjøre yngelens opgang ved bratte fosser. Derved kan der komme ål i vann hvortil den ellers ikke kan nå. Disse ledere kan

også innrettes til opsamling av yngelen, som derpå kan innsettes i åle-tomme vann. Det er også på tale å innkjøpe yngel fra utlandet, hvor der på sine steder finner en enorm yngelvandring sted.

Det er å håpe at nedgangsfisket etter ål etterhvert vil bli fullt utnyttet. Når vedkommende elv kommer fra gode ålevann kan det gi et meget pent utbytte. Men selv mindre forekomster bør tas med. Der skal ikke så meget til av den verdifulle blankål før det lønner sig.

Arendal, 5. februar 1933.

Vadfiske kontra bunngarnsfiske i Holme-strandsfjorden. — Som ifjor meddelt fikk en del vadfiskere den 11. juni f. å. dom på sig for angivelig ulovlig vadfiske ved bunngarnsplasser i Sandviksbukten. Disse har senere appellert dommen, men nogen meddelelse om appellens skjebne har jeg ennå ikke mottatt.

Barclayskjølefisk. Arbeidet hermed har lagt beslag på en betydelig del av min tid i terminen. Jeg tillater mig å henvise til min innberetning herom av 7. mars d. å.

Ishus. Fra Lista fiskerlag innlöp der andragende om bidrag til opførelse av et ishus ved Jøllestø. Der er herom i terminen vært vekslet skrivelser, og andragendet blev i sin endelige form ekspedert til herr direktøren den 31. mars d. å.

Fryse- og kjøleanlegg. Fra komiteen for bygning av et kjøle- og fryseanlegg i Kristiansand innlöp der andragende om anlegg av et sådant. Der har herom vært vekslet skrivelser i terminen, og andragendet blev i sin endelige form ekspedert til herr direktøren den 12. mai d. å.

Gamle steng. I juli foretok jeg efter anmodning av Handelsdepartementet besiktigelse av et større antall brislingsteng i nærheten av Oslo, nemlig ved Bekkelaget, Nordstrand og Malmøen m. v. — Der var innløpet klage over at stengene hadde stått så lenge at de forpestet vannet og luften i vid omkrets. Jeg avgav efter besiktigelsen min uttalelse til departementet.

Hermetikkfabrikk. I september avgav jeg på foranledning av vedkommende uttalelse om anlegg av en hermetikkfabrikk i Kragerø. Uttalelsen ønskedes som bilag til andragende om lån til fabrikk.

Lånekassen for fiskere. Efter anmodning av kassens bestyrelse uttalte jeg mig om i forslag bragte takst — og varamennene for lånekassen i mitt distrikt.

Lån til fiskeredskaper. I oktober deltok jeg i Bergen efter herr direktørens anmodning i arbeidet med fordeling av det bevilgede belöp.

Hav n på Tisler. I mars besøkte jeg under en reise til Hvaler øgruppen »Tisler«, for hvilken havnedirektøren hadde beregnet en oppmudring, og avgav etter herr direktørens anmodning uttalelse om samme.

Makrellomsetningen. Under et besøk i Oslo i juni tilstillet jeg avisene i Oslo (og i Arendal og Kristiansand) en reklamenotis om bruk av makrell. Avsetningen av makrellen var nettopp da ytterst vanskelig.

Medalje. I januar overrakte jeg etter anmodning av »Selskapet for de norske Fiskeriers Fremme« i Kristiansand selskapets medalje i sølv til fiskeeksportør, forhenv. fisker, Konrad Nilsen, Flekkerøy.

Diverse. Jeg har på foranledning av vedkommende avgitt uttalelse om lovligheten av kastning etter sild i Oslofjorden om natten og av lystring etter fisk ved Hvaler. Jeg har videre besvart en rekke spørsmål vedrørende fiskeri og omsetning m. v., således etter anmodning av en fisker på Møre om rekefisket og håbrandfisket i mitt distrikt, samt etter anmodning av en fiskehandler i Ålesund om avtagere for reker, ål og klippfisk. Jeg gav likeledes en fisker på Møre, som aktet å flytte til Oslofjorden, opplysninger om fiskeforholdene der. Videre har jeg gitt opplysninger om lagring og transport av levende ål samt om saltning av samme, om opskrifter på silderetter, nedlegning av reker, lån til fartøier, gjeldende vadforbud, minstemål, avgiftsfri bensin o. s. v.

For herr direktøren har jeg avgitt uttalelser om en rekke aktuelle spørsmål samt skaffet opplysninger.

Foruten de før nevnte reiser besøkte jeg Kristiansand og Oslo for å konferere med fiskere og forretningsmenn og for (i Oslo) å delta i »Østlandske Fiskeriselskap«s årsmøte.

Merkeloven og statistikken har som sedvanlig lagt sterkt beslag på min tid.

Fiskeriinspektør K a a r b ø s beretning.

Eg skal med dette senda ei kort melding um fiskeridrifti i mitt distrikt og um mitt arbeid i året 1. juli 1933 til 30. juni 1934.

For det meste av mitt distrikt hev fisket dette året gjeve mindre innkomor enn på mange år. Den økonomiske stoda som fyrr for mange var vanskeleg er i året vorte endå meir vanskeleg. Det er i år som ifjor at stoda er vanskelegst i nore luten av distriktet.

Småsild- og brislingfisket utetter sumaren gav liti innkoma, brislingen var små og med so lite feitinnhald at den på fleire stader måtte sleppast ut av nøtene.

Storsildfisket som i fleire år hev vore sers godt slo iår heilt feil og mange fiskarar kom i vanskar. Dette fiske hev no i mange år for Sogn og Fjordane og for Hordaland vore det ein kann kalla »allemannsfiske«

og hev gjeve den største fiskeriinnkoma for året. At fisket slo heilt feil måtte difor verka hardt.

Hummarfisket var ogso dette året godt og bra prisar. På fleire stader gjekk fiskarane saman um salet og selde hummaren på auksjon til den som gav det største bod. Auksjonsalet vil truleg halda fram då fiskarane fann at ordningen gav fordeler. Mange som fyrr ikkje tok del i dette fisket er no kome med. Dette hev sin grunn i at fleire av dei store fiske no gjev sers lite yverskot. Um fisket vert stort vert der so mange fleire å dela på, so den einskilde sin lut vert truleg ikkje større enn fyrr. Den ulike fredningstid i dei 3 fylker skapar strid millom fiskarane. Ein strid som vanskeleg kan ordnast utan at fredningstidi vert eins i alle desse fylker.

Skreien var iår og heilt burte frå distriktet.

Laksefisket var noko ujamt, samanlagt eit middels år.

Det daglege småfiske og linefiske langst kysten hev for den ein-skilde vore mindre enn i dei seinaste åri. Dette kjem truleg av at der er fleire no som tek del i dette fiske. Fram på våren kom eit innsig av sild langs kysten frå Bømfjorden til Solund, »forfangsild« ein kallar. Denne sildi vart ei tid godt betalt. Prisane var sers gode då fisket tok til, både i England og Tyskland. Ved den uregulerte eksport gjekk prisane sterkt ned. Eksportørane tapte mange pengar og prisane på den uselde sild hjå fiskarane gjekk ned til eit lågmål som var reint syrgjeleg. Ved regulering kunde heile det eksporterte kvanta vore umsett til gode prisar. Dette fiske retta upp stoda for mange etter vetteren, men diverre rakk det berre dei som var buande i det distrikt som sildi tok til lands.

Håbrandsfisket var godt, so å segja ei ljøsning i stoda. Umsetnaden auka serleg då det italienske marked såg ut til å kunna ta store kvanta. Tilhøvi på marknadene var likevel ut i året sers vanskeleg. Markedet vart yverfylt med ulønsame prisar ute og heime.

Rekefisket hev i søre luten av mitt distrikt gjeve ei god innkoma. Fisket er sterkt utvida og fyregjeng no ute i havet, like til revkanten. Fisket er av den grunn noko ujamnt, og eksporten vanskeleg. Kann ein nå fram med ein konserveringsmåte som gjer det mogeleg å lagra reker, vilde dette bety sers mykje for dette fiske. Krabbefisket hev og iår vore godt. Mange fiskarar klagar yver at krabben tek av i mengde. Då krabben er mykje stadbunden vilde det vera ynskeleg å få utgreidt um fredning sume tider av året er turvande.

Det som gjer fiskarane si stoda vanskeleg er fyrst og fremst eit mislukka fiske. Men dertil at mange, sers mange set i for stor skuld. »Lånekassa for fiskarar« nådde med sine reglar ikkje fram til å yta hjelp. Det vil vera naudsynt å laga disse reglar soleis at skuldsemja kann verta mogeleg. Det gjer og stoda vanskeleg for mange at det no

er ille stelt med bruk. Reidskapi er få og slitne. Reidskapslåni kom difor sers vel med, men diverre rakk ein berre eit fåtall av dei som trong. Hjelp til reidskap er difor hardt turvande.

Verst er stoda for fiskarungdomen og då serleg i heimar med fleire brør. Faren har sitt rom i fiskarbåten som han eig saman med sin nabo. I sume høve kann ein av sønene koma med i båten, i fleire høve ikkje. Dei andre sønene vert då gangande heime utan å koma på sjøen. No når utvandringi til byen, industrisentrene og utlandet er stengd må fiskeridrifti finna utveggar til å livnæra folketilveksten på kysten. Dette spursmålet må administrasjonen taka upp og løysa i den næraste framtid.

På kontoret hev vore sers mykje å gjera i året. Eg hev måtta hatt sønen min som var konstituera i stillingen i den tid eg var i Stortinget til hjelp heile året. Utan dette kunne eg ikkje ha greitt arbeidet og dertil ikkje ha kunna fyreteke dei mange reiser som er gjort. Å få alt med merkeregistret å fiskeristatistikken ordna, upptek mykje av ein manns arbeid. Skal inspektøren ha dette arbeid framleis er det heilt turvande å få noko kontorhjelp.

Til reiser er medgått mykje tid. I første halvår var eg ute so å segja støtt. Under Stortingssesongen fekk eg og høve til å fyreta ein del kortare turar. Reisene har som tidligare vore gjort til fylkeslagene sine møter, for å sjå på hamnekrav, — for planleggjing av ishushus og elles for å gjeva råd til fiskarane i ymse spursmål. Kravi um å koma kringum i distriktet for å klarleggja og å gjeva råd hev eg noko nære kunna stetta. Ogå i år møtte eg saman med dei andre inspektørane og representantar frå Noregs Fiskarlag hjå Fiskeridirektøren til rådgjgging um reidskapslåni som riksstyret løyvde midlar til. På delingi av låni og samkjøpet av reidskap hev her vore sers lite klagemål å høyra i mitt distrikt. Dei klagar eg mest hev høyrt gjeng ut på at ein rakk til so få.

Eg hev i året vorte kalla inn til fleire møter vedkomande eksporten av fiskevaror. Møter kalla saman av fiskarar og møter kalla saman av eksportørar. Serleg hev eksporten av håbrand skapt vanskar. Det hev diverre ikkje lukkast å samla fiskarane til nokon fast ordning. Heller ikkje hev det lukkast å få eksportørane samde. Ein betre ordning for denne eksport må finnast um dette fisket skal veksa fram eller haldast uppe. I høve av jordlovens § 71 hev eg fyreteke fleire reiser. Oreigning av grunn i fiskedistriktene er det mange som søkjer. Søknadene er jamt innfløkte og sers vanskelege. Å gjera fiskarane til sjølveigarar av tuftene sine er ei samfundsuppgåva som etter mi meining vil stydja under fiskarstandi i deira harde tilvære og bør halda fram. I året er den fyrste stormvarselstasjon for heilt varsel bygd i mitt distrikt. Den

er bygd på Fedje og vart opna 12. januar. Fiskarane er velnøgde med stasjonen. Arbeidet med å få bygd stasjoner i Måløy og Åkrehamn er teke upp til løysing.

På møter og reiser hev eg yver alt halde fram for fiskarane og eksportørane kor naudsynt det er å få kvaliteten av fisken vår upp. I distriktet er denne interessa no vaksande. Ein stor part av fiskarane tek no med seg kassar og is når dei gjeng ut på havet. Fisken vert lagd i kassar med ein gong eller isa ned. Meir bruk av is gjer det turvande at der vert høve til lettvtint å få is yver alt i distriktet. Fryseriene i Bergen og Stavanger hev makta dette for disse distrikt. Men fleire større islager er turvande. Bergens Kjøleanlegg hev gjenge til ei større utviding. Det var alt fyrste året forlite både frysedeildi og kjøledeildi. Det syner at disse bygg er turvande. Iår som fyrr hev eg etter oppmoding utgreidt for administrasjonen ymse spørsmål, som vedkjem fiskerinæringa.

Fiskeriinspektør Skotnes's beretning, Finnmark.

Hermed fremkommer en kort beretning for budgettåret 1933—34 angående mitt arbeide og forholdene i dette distrikt.

Sommerfisket foregikk nogenlunde som foregående år. Liten drift særlig for Østfinnmark på grunn av dårlige avsetningsforhold. Seifisket på Vestfinnmark var nogenlunde tilfredsstillende, men prisen var uforholdsmessig lav, da fisken i den varme årstid måtte henges på hjell og var utsatt for dårlig tørk og delvis blev markbefengt. Utbyttet blev således minimalt både for fisker og tilvirker.

For dem som hadde nogenlunde store og brukbare fiskebåter, blev høstfisket på kyststrekningen Honningsvåg—Vardø en liten lysning. Dette fiske foregikk langt til havs og bestod vesentlig av hyse som blev ganske godt betalt for eksport til Storbritannia. For de mindre båters vedkommende blev fortjenesten minimal, da der næsten ikke forekom noget vesentlig fiske på de almindelige felter nærmere land.

På strekningen vestenfor Honningsvåg var fisket meget skralt. Der forekom dog litt sild som solgtes til agn og til sildoljefabrikkene.

Vinterfisket 1934 østpå var fortsatt bra for de største båters vedkommende som drev ute på bankene, særlig i mars måned. Nærmere land og i bakkekanten kunde man til enkelte tider merke litt tilsig, særlig av torsk.

Vårtorskefisket 1934 begynte først for Vestfinnmark i slutten av mars måned og før opsynet blev satt. Det var hovedsakelig loddetorsk, men forekom det også litt godtfisk. Mesteparten av det i denne tid opfiskede kvantum blev saltet til klippfisk på grunn av den kolde årstid. Fisk hengt på hjell på denne årstid blir som regel mer eller mindre

frostkjent. Dette forholdsvis gode fiske varte kun utover midten av april måned for til slutt å ebbe helt ut.

Den 3. april blev der holdt et møte i Honningsvåg under ledelse av fylkesfullmektig Nordvik, Vadsø, og med foredrag av overvraker Bugge, Bodø og mig i anledning bløggingsloven og den kontroll som skulde iverksettes. Til dette møte var innkalt samtlige ansatte opsyns- betjenter og deres assistenter, og de lensmenn som har med opsynet å gjøre. Dessuten var innkalt og møtte de 3 ansatte kontrollører. Det forberedende arbeide er blitt utført på fylkeskontoret av fylkesmannen og delvis i samråd med mig. Beretning angående dette arbeide under vårsesongen og nogenlunde resultat herav er av mig under 12. juli 1934 tilstillet Fylkesmannen og Fiskeridirektøren.

Av beretningen fremgår, at bløggingsloven av fiskerne stort sett er blitt vel mottatt og respektert ialfall til i midten av mai måned.

Efter denne tid blev det vesentlige fiske å foregå fra Vardø langt ute på østbankene utenfor russekysten, og den da store ansamling av fiskere synes ikke lengere å ha nogen interesse for å bløgge fisken. Bløggingen ophørte momentant, da kjøperne ikke lengere gjorde nogen forskjell i pris på bløgget og ubløgget fisk. Tvertimot blev der i flere tilfeller betalt mere for ubløgget storskoitefisk enn for bløgget småbåtfangster. Fiskeprisen gikk under dette fiske litt op formentlig av den grunn at de fleste regnet med et minimalt kvantum og dermed konjunktur- stigning. De aller fleste blev dog skuffet heri, idet Afrika ikke har vært i markedet til akseptable priser, og det samme kan det vel sies om Italia-markedet. Det er nok ytterst få av kjøperne som i år kan bringe balanse i sine regnskaper for vårfiskproduksjonens vedkommende. For fiskerne og særlig for småbåtfiskernes vedkommende har fortjenesten vært elendig. Det opfiskede kvantum blev da knapt 31. mill. kilo torsk.

Fri hjemreise for trengende fiskere fra de øvrige fylker der har deltatt i vårfisken, måtte også i år ordnes av det offentlige. Denne form for hjelp formenes å bli misbrukt, idet andre enn de som må sies å være trengende, benytter sig av denne anledning for hjemreise, og at fiskerne på grunn av den begrensede tid fribilletten er gyldig, tildels reiser fra et opdukkende fiske og således taper noget i fortjeneste. Den hittil etablerte ordning ved utstedelse av fribilletter synes således å være mindre tilfredsstillende.

Sommerfisket for Vestfinnmark blev nogenlunde som foregående år. Hovedsakelig seifisket på snurpenøter, som fiskerne nu synes å ha interesse for. Derimot blev sommerfisket for Østfinnmark en større skuffelse enn tidligere år. — Kveite og flyndrefisket måtte på grunn av restriksjonene fra Storbritannias side innstilles for hele Østfinnmark fra

9. august til 30. september. Dette var særlig beklagelig for kveitefiskets vedkommende.

Sommerfisket som skulde være den beste tid for en kontinuerlig og lønnsom drift, går således hen uten en øres fortjeneste for fiskerne hvilket også får sin innflydelse på arbeiderne og forretningsstanden. De av staten bevilgede midler som nedskrivningsbidrag til opførelse av rorboder, har der vært en del arbeide med, uten at det hittil har resultert i noget bygg, enskjønt der i 5 tilfeller fra Fiskeridirektøren er gitt tilsagn om bidrag. Reglene passer ikke helt inn i forholdene her for Finnmark, idet vi her oppe har like meget behov for egnerboder. Mange av de gamle rorboder som ennu eksisterer og som de fremmede fiskere blir henvist til, er tildels meget usanitære. På grunn av den forverrede økonomiske situasjon blandt fiskekjøperne som er eiere av disse boder, så har reparasjon eller fornyelse av betydning heller ikke funnet sted.

Merkeregistret og da særlig fiskeristatistikken har hatt en nokså bred plass i mitt arbeide. En del av de oppgaver som kommer inn, bærer ikke alltid sannsynlighetens preg, og de senere opplysninger som etterpå må innhentes, er ikke alltid til å stole på.

Nedskrivningsbidrag til anskaffelse av tidsmessige båter til Finnmark har optatt min tid i en ganske større utstrekning enn fra først av antatt. Samarbeidet med styret i Finnmark Fiskerlag i denne sak har da vært udmerket og til stor nytte for mig, og den opstilte nummerorden fra kommunestyrenes side i hvilken rekkefølge ansøkerne burde komme, har vært en god pekepinn.

Ved søknadsfristens utløp var der innkommet søknader fra 82 partsrederier om å komme i betraktning. Av disse er 16 innstillet til å erholde bidrag. 9 st. til 47 fots og 7 st. til 42 fots kuttere. Hvorvidt der blir tilstrekkelig midler til en 17 båt, har jeg på nuværende tidspunkt ingen sikker formening om. — Jeg ønsker i denne forbindelse å opplyse at det største og mest verdifulle arbeide i denne sak er utført ved Fiskeridirektoratet, og at de fiskere som har erholdt denne hjelp er meget takknemlig herfor.

Denne form for å komme den nødstedte fiskerbefolkning til hjelp, er der blandt den almene befolkning både i og utenfor Finnmark bare en mening om, nemlig at det er bedre anvendte midler, enn midler til nødsarbeide, som kun vil bli hjelp for dagen og ingen hjelp for fremtiden.

Tross dette tildels ubehagelige arbeide med fordelingen av disse midler, tør jeg anbefale at en del av krisemidlene også i fremtiden blir benyttet til sådanne formål og i sådan utstrekning som almindelig behov tilsier. Herunder må tas tilbørlig hensyn til at de dyktigste av fiskerne og de som man tror makter å tilbakebetale den del av kapitalen som er lånt, kommer i betraktning.

Ishusspørsmålet synes nu å ha interesse. Det er således innkommet en hel del forespørsler om bidrag, og med litt hjelp i formell retning fra min side antas det at flere sådanne bygg kan påregnes å bli opført i den nærmeste fremtid.

Ved mine reiser i distriktet har jeg fått en sterk følelse av at fiskerbefolkningen ikke har det bra, og det ser verst ut inne i fjordene og avsidesliggende steder. Reiser er tildels blitt hemmet på grunn av arbeidsmengden ved kontoret og også på grunn av vanskeligheter med å komme til og fra stedene på en rimelig tid og med rimelige omkostninger. Der er journalført 1105 inngående brev og nogenlunde samme antall utgående, og arbeidsmengden synes tiltagende.

5. Opsynet.

Under de store vinterfiskerier blev der i 1933 anordnet ekstraordinært politiopsyn på samme måte som i de foregående år. Opsynet blev i de forskjellige distrikter satt i kraft og hevet til følgende tider:

L o f o t o p s y n e t blev satt i virksomhet den 30. januar og hevet 29. april 1933.

M ø r e o p s y n e t blev satt i virksomhet den 2. februar og hevet 8. april 1933.

Opsynet under vintersildfiskeriene (vårsild) i Sogn og Fjordane, Hordaland, Rogaland og Vest-Agder fylker blev satt i virksomhet den 21. desember 1932 og hevet 2. mai 1933.

Opsynet med vårtorskefisket (loddefisket) i Finnmark fylke blev satt i virksomhet den 30. mars og hevet 24. juni 1933. —

Ennvidere var der anordnet mindre opsyn i Troms fylke (Senja), på yttersiden av Lofoten og Vesterålen, på Helgeland (Nyksund, Myken og Selvær), i Sør-Trøndelag (Fosen) og i Namdalen (Vikna) med flere mindre steder.

7. Biologiske og oceanografiske undersøkelser i terminen 1932—33.

Av konsulent Paul Bjerkan, avdelingens formann.

I det følgende skal først gis en almindelig oversikt over arbeide utført ved Fiskeridirektoratets avdeling for havundersøkelser, hvorefter følger mere utførlige beretninger om de mere spesielle undersøkelser. Tøktene blev i terminen dels foretatt med m/k »Johan Hjort«, dels med leiede fartoier samt med det lille motorfartøi »Virjo« som man hadde fått overlatt til eie av kystforsvaret. Da det hadde ligget oplagt i en 8—9 år måtte det først gjennomgå en grundig reparasjon, men blev da ganske godt brukelig for mindre tokter i fjordene i vår- og sommermånedene. Det blev mest benyttet til vårens brislingtokter samt til forskjellige tokter av mere administrativ art som besiktning av brønnanlegg i fiskeridistriktene m. v.

1932.

Det i forrige beretning omtalte tokt ved Finnmarkskysten og i Østhavet med »Johan Hjort« under ledelse av konsulent S u n d blev avsluttet 16. juli. Ialt var da på toktet tatt 156 stasjoner.

Fra 4. til 16. juli blev m/k »Armauer Hansen« leiet for tokt i Vestlandsfjordene (fra Ryfylkefjorden til Sognefjorden) under ledelse av konsulent B j e r k a n. 27 stasjoner med planktontrekk og hydrografi blev tatt.

Yngeltokt og sildeundersøkelser fra Bergen til Finnmark blev fra 9. august til 18. september foretatt av konsulent R u n n s t r ø m. Fra 9. august benyttet han først i ca. 10 dager Trondheims Biologiske Stasjons fartøi »Gunnerus« i Trondheimsfjorden og overtok så for resten av toktet »Johan Hjort«, som hadde vært under besiktigelse og oppusning.

Fra 19. september til 9. oktober blev »Johan Hjort« benyttet for tokt i Vestlandsfjordene med undersøkelse av planktonforholdene og de hydrografiske forhold samt brislingyngelens forekomst i området fra Ryfylke til Nordfjord. I Nordfjord blev der dessuten under toktet foretatt merkning av rødspette ved Vågsøy, hvorom senere. På toktet, som

blev ledet av konsulent B j e r k a n blev tatt 29 stasjoner. Fra 21. oktober til 8. november blev under ledelse av stipendiat Jens E g g v i n foretatt et hydrografisk tokt med »Johan Hjort« fra Bergen til Tromsø med ialt 47 stasjoner. Fra 27. november tok konsulent I v e r s e n med den leiede tråler »Borgenes« på tokt til Nordishavet, hvor fiskeforsøk og hydrografiske undersøkelser blev foretatt, i desember hovedsakelig fra Norge nordover mot Bjørnøya og Spitsbergen og sydover langs iskanten mot Skolpenbanken.

1933.

Toktet med »Borgenes« blev fortsatt over nyttår til slutten av februar 1933 med gjentatte tokter til Bjørnøya og Spitsbergen så langt man kunde komme for isen. I januar gikk toktet inn i Østhavet helt øst mot Kapp Kanin. De tråleforsøk som blev gjort viste at der ved tråling der nord blev tatt vesentlige mengder, i enkelte trekk op til 90 pct. yngel av nyttefisk (torsk og hyse). Ialt blev der arbeidet på 169 stasjoner, hvorav 158 med hydrografiske observasjoner. Det videnskapelige arbeide under toktet blev varetatt av magister K o e f o e d.

M/k »Johan Hjort« blev i 1933 først benyttet av dr. R u n n s t r ø m fra 23. januar til 10. februar for undersøkelser under storsildfisket i Møre med ialt 35 stasjoner.

Fra 24. februar til 24. april blev der under ledelse av konsulent S u n d benyttet for undersøkelse langs kysten, vesentlig for generelle undersøkelser i Lofotavsnittet. 147 stasjoner blev tatt. Toktet blev fortsatt til Finnmark under ledelse av kandidat R o l l e f s e n og blev avsluttet 9. juni. Herunder blev tatt 88 stasjoner.

Med det leiede fartøi »Armauer Hansen« fortsatte dr. R u n n s t r ø m undersøkelsene over silden med et tokt i området fra Bergen til Stavanger i tiden 1. til 15. mars. Under toktet som vesentlig gjaldt undersøkelser over sildens gytning blev foruten en mengde stasjoner med »bunngrabb« efter silderogn tatt 21 hydrografiske stasjoner.

Med det lille motorfartøi »Virjo« blev der under ledelse av konsulent B j e r k a n i april til juni foretatt ialt 3 tokter i brislingdistriktene med innsamling av planktonmateriale, brislingprøver og hydrografiske observasjoner. Ialt blev tatt ca. 20 hydrografiske stasjoner i området fra Sogn til Ryfylke.

Foruten disse mere regelmessige tokter blev der også foretatt fortsatte undersøkelser over åletrålingen i området fra Hvaler til Kristiansand. Disse undersøkelser blev ledet av kandidat R o l l e f s e n og foregikk i juni—juli 1932. Bestyrer D a n n e v i g deltok i en del av under-

søkelsene med utklekningsanstaltens fartøi »Ossian Sars«. Åletrålingen foregikk forresten med den samme fisker fra Onsøy som hadde vært engagert under undersøkelsene sydpå i 1930 og 1931. Mens undersøkelsene pågikk blev der av Stortinget vedtatt at tråleloven ikke skulde forandres av hensyn til åletrålingen og at tråling etter ål i strandregionen således skulde være forbudt. Der blev ved trålingen likesom de tidligere år innsamlet et interessant materiale av strandregionens fisk, særlig yngel av nyttefisk. Dette materiale er som tidligere blitt bearbeidet og satt op i tabeller, men på grunn av stortingsbeslutningen finner man ingen årsak til å publisere det nu. Det vil imidlertid sammen med det tidligere materiale, som er blitt trykt i de to foregående beretninger ha sin store betydning om et lignende spørsmål skulde opstå senere.

Som nevnt foran blev der under tokt med »Johan Hjort« høsten 1932 merket en del rødspette ved Nord-Vågsøy i Nordfjord. Merknungen foregikk i dagene 5. til 6. oktober og ialt blev 157 flyndrer fanget med snurrevad merket. Av disse var der ved terminens utløp gjenfanget 33 stykker, altså: ca. 21 pct. på 9 måneder. De fleste blev gjenfanget i nærmeste omegn, hvor de var utsatt og hadde blott vandret nogen få km, men enkelte hadde også helt forlatt området, således blev 1 fanget ved sydenden av Karmøy og hadde vandret ca. 330 km og 1 var gått over Norskerennen og blev gjenfanget på Tampenbanken av en engelsk tråler efter å ha vandret 148 km. Resten hadde vandret fra 2—45 km, mens blott nogen få blev tatt på usetningsstedet. Resultatet av denne og de andre merkninger vil bli omtalt i sin helhet når alle gjenfangster kan ventes å være innrapportert.

Under torskefisket i Lofoten vinteren 1933 opholdt kandidat R o l l e f s e n sig i Kabelvåg for innsamling av torskemateriale, særlig otillitter for aldersundersøkelser. Det innsamlede materiale har fått stor betydning som det første grunnlag for hans hypotese om kysttorskens sterke innslag i fiskebestanden under Lofotfisket.

I det følgende blir der gitt særberetninger om sildeundersøkelsene og brislingundersøkelsene samt virksomheten ved Statens utklekningsanstalt. Tilslutt følger en beretning om det Internasjonale havforskningsmøte i Paris 8.—13. mai 1933.

Sildeundersøkelsene 1932—33.

Av Sven Runnstrøm.

Undersøkelsene har dette år foruten aldersbestemmelser av et stort antall fetsild — samt stor- og vårsildprøver — også omfattet en inngående analyse av rasekarakterer. Undersøkelsene over sildens gytning på vårsildfeltet har vært foretatt i samme utstrekning som i forrige

sesong. Assistent Th. Rasmussen har forestått innsamlingen av materiale til de biostatistiske undersøkelser og har foretatt alle aldersbestemmelser, og assistent Berge Krogh har foretatt hvirveltellinger av samtlige prøver for raseanalyse.

Aldersfordelingen for stor- og vårsilden.

Storsildfisket i sesongen 1932—33 begynte i uken til 24. desember nord for Stat, og i uken til nyttår sønnenfor Stat, hvor hovedtyngden av storsilden også i dette år inntraff. Vårsildfisket i søndre vårsild-distrikt begynte i første uken av februar og avsluttedes i uken til 25. mars. Det samlede utbytte av vintersildfisket utgjorde 3 153 000 hl.

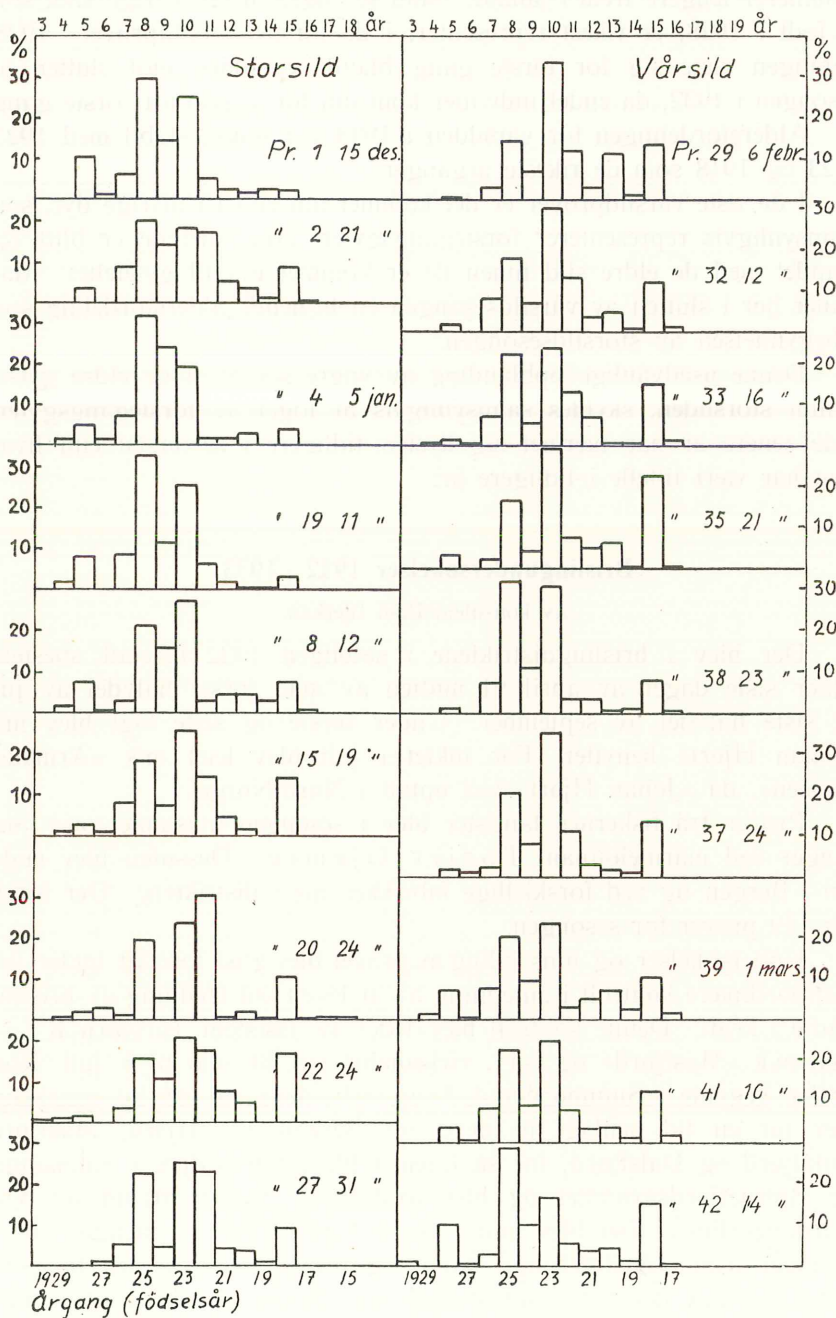
Storsilden består jo som bekjent av den voksne sild som er på vandring til gyteplassene, men som ennå ikke er helt forplantningsdyktig. Vårsilden er den sild som fanges på selve gyteplassene og som har løs rogn og melke. Aldersfordelingen hos stor- og vårsild har i almindelighet vist et bestemt forløp fra år til år, og det ser ut som om der hver sesong er to separate tog av sild på vei inn mot kysten for å gyte. Det ene tog består av sild som har gytt tidligere, og aldersfordelingen for disse stimer viser stor likhet med den gjennomsnittlige aldersfordeling for foregående sesong, når man tar hensyn til at alle individer er blitt et år eldre. Hele storsildfisket og de første fangster av vårsilden er basert på dette tog av eldre gytere. Aldersfordelingen for denne eldre sild pleier å være meget stabil. Det annet tog består av sild som ikke har gytt tidligere og som nu skal gyte for første gang. Det sedvanlige har vært at disse førstegangsgytere har vist sig mot slutten av vårsildsesongen, en tid efter at de eldre sild er ankommet til gyteplassene. Mens altså storsilden i almindelighet består av eldre gytere, representerer vårsilden en blanding av disse eldre sild og førstegangsgytere.

I de siste år har dog storsildinnsiget vist et noget anderledes forløp. I begynnelsen av sesongen har de yngre sild vært overveiende representert, mens de eldre årganger har tiltatt i styrke lengere fremover i sesongen.

I 1931—32 var således de 7-årige sild av 1925-årgangen dominerende i begynnelsen av sesongen, hvorefter antallet av eldre dyr, rikest representert ved årgangene 1923 og 1918 tiltok. Mot slutten av storsildfisket gjorde de gamle individer av 1918-årgangen sig sterkest gjeldende.

En lignende aldersfordeling finner man også for storsilden i sesongen 1932—33 som figur 1 viser.

Stor- og Vårsild 1932-33

I desember og i begynnelsen av januar dominerer de nu 8-årige sild av 1925-årgangen, mens de 10- og tildels også de 11-årige sild dominerer lengere frem i januar. Man ser også at de 5-årige sild, som er født i 1928, er rikest representert i de første storsildprøver. 1928-årgangen viste sig for første gang blandt vårsilden mot slutten av sesongen i 1932, da endel individer kom inn for å gyte for første gang.

Aldersfordelingen for vårsilden i 1933 var nokså stabil med 1925, 1923 og 1918 som de rikeste årganger.

I de siste vårsildprøver er det kommet inn endel femårige dyr, som sannsynligvis representerer førstegangsgytere som allerede er blitt opblandet med de eldre sild innen de er kommet inn til gytefeltet. Man finner her i slutten av vårsildsesongen en lignende aldersfordeling som i begynnelsen av storsildsesongen.

Denne usedvanlige opblanding av yngre sild med de eldre gytere blandt storsilden, skyldes sannsynligvis at toget av førstegangsgytere i de senere år har nærmet sig kysten tidligere i sesongen enn hvad som har vært tilfelle i tidligere år.

Brislingundersøkelser 1932—1933.

Av konsulent Paul Bjerkan.

Der blev i brislingdistriktene i sesongen 1932 foretatt spesielle toktter siste dager av april til midten av mai, første halvdel av juli og siste halvdel av september. Under første og siste togt blev m/k »Johan Hjort« benyttet. For toktet i juli blev leiet m/k »Armauer Hansen«, da »Johan Hjort« var optatt i Nord-Norge.

Prøver fra fiskernes fangster blev i sesongen innsamlet over Stavanger ved marineløitnant T o r j e r G j e m r e. Dessuten blev endel tatt i Bergen og ved forskjellige fabrikker ute i distriktene. Der forelå ialt 119 prøver for sesongen.

Undersøkelser og innsamling av prøver blev goså foretatt under den ekstraordinære kontroll i anledning av at loven om fredning av brisling trådte i kraft. Denne kontroll blev ledet av assistent Torbjørn K r o g med m/k »Masfjord« og var , virksomhet fra 30. mai til 5. juli. Kontrollen begynte i Sunnhordland, hvor forholdene var særlig vanskelig, blev for en tid henlagt til nord for Bergen, Osterfjord, Masfjord, Gulafjord og Dalsfjord, for så igjen å bli optatt sydpå, i Samnanger og Bjørnefjordsavsnittet og blev avsluttet i Sunnhordland og Ytre Hardangerfjord. Der blev under denne kontroll tatt en mengde observasjoner over overflatetemperaturen og prøver av fiskernes fangster. I det hele gav den nøie kontakt med fiskerflåten, som kontrollen måtte ha, en god anledning til iakttagelser over brislingens gang og be-

standens sammensetning. Det er i så måte også heldig at kontrollens leder i flere år hadde assistert ved brislingundersøkelsene. Kontrollen i Rogaland blev iverksatt av hermetikkfabrikkenes noteringsutvalg. Også kontrollen ved fabrikkene blev i hovedsaken utført av noteringsutvalget. Hvor der ellers var nødvendig ute i distriktene blev kontrollen varetatt av lensmannen.

Takket være den ekstraordinære kontroll, og noteringsutvalgets virksomhet gikk gjennomførelsen av fredningsloven for brisling forholdsvis godt, tross at forholdene slett ikke var lette. Endel vanskeligheter opstod der i anledning av at loven ikke fastsetter nogen begynnelsesdatum for fisket, men blott bestemmer, når nedleggingen kan begynne. Dette førte med sig at der blev gjort steng en god tid før 1. juni. Noteringsutvalget søkte å hindre dette ved å fastsette en datum for hvilken intet steng måtte gjøres, hvis brislingen skulde kunne mottas for nedlegning. Om slippingen av slike steng, som blev gjort for tidlig, blev der særlig i Rogaland endel strid. Stengene blev sluppet og brislingen igjen stengt med en gang o. s. v. I det hele må det sies å være en feil ved loven at den ikke har en bestemmelse for tiden for begynnelsen av fisket for brisling som skal nedlegges hermetisk. Det hendte at brisling blev så overstått og mager at den tilslutt blev optatt og forsøkt nedlagt som sildesardiner. Ingen kunde nemlig tvinges til å slippe den brisling de hadde stengt, men hermetikkfabrikantene kunde nekte å motta den brisling, som var stengt før den tid, de hadde fastsatt. Enkelte, men ikke mange, lås blev derfor stående en tid utover i håp om at man skulde bli kvitt dem. En bestemmelse i en eller annen form som regulerer dette forhold bør snarest mulig settes inn i loven, hvis man ikke hvert år skal ha de samme vanskeligheter opigjen. I det hele er tidspunktet for brislingfiskets begynnelse et vanskelig emne. Allerede for flere år siden forsøkte hermetikkfabrikantene i forståelse med fiskerne å få begynnelsen av fisket regulert efter brislingens størrelse og kvalitet. Fisket blev sjelden begynt før 1. juni og et enkelt år blev begynnelsen av fisket satt så sent som 15. juni av hensyn til fiskens størrelse. Dette hensyn blev også tatt i betraktning under lovens utarbeidelse, idet man ikke vilde ha nedlegningen fastsatt i selve loven men ved kgl. resolusjon, så man i påkommende tilfelle lettere kunde få bestemmelsen endret. Ved lovens endelige redaksjon i Stortinget blev imidlertid påbegynnelsen av nedlegningen fastsatt til 1. juni i selve loven. Om dette er heldig, sådan som forholdene ved brislingfisket og brislingforekomstene ligger an vil fremtiden vise. Det kan således nevnes at allerede sesongen 1932, første år fredningsloven gjelder, søkte både fiskere og fabrikanter å få nedlegningens begynnelse utsatt til 6. juni efter meddelelser om

brislingens kvalitet, uten at det blev almindelig gjennomført på grunn av manglende samhold.

Som nevnt i forrige beretning var der høsten 1931 liten anledning til å få fatt på yngelprøver på Vestlandet. Prøver av yngel fra Sørlandet, gjennom bestyrer D a n n e v i g, Flødevigen, viste en småfallende yngel med gjennomsnittsstørrelse mellom 5 og 6 cm. En enkelt liten prøve derfra viste en gjennomsnittsstørrelse av ca. 7 cm, mens en større prøve fra august blott hadde en gjennomsnittsstørrelse av 3 cm.

Yngelens størrelse synes således å tyde på en forholdsvis sen gytning, og dette stadfestes også av hvirveltallet, som faller usedvanlig lavt for norsk brisling å være. For de 2 prøver jeg undersøkte var det henholdsvis 47,70 og 47,71 mens norsk brisling er ca. 48,00 eller oftest litt høyere.

3 prøver fra slutten av januar 1932, også fra Sørlandet, viser samme småfallende yngel iblandt nogen få 2 års brisling. Yngelen i de 3 prøver, som var meget store, hadde en gjennomsnittsstørrelse av henholdsvis 6,11, 6,06 og 6,13 cm, altså praktisk talt av ensartet størrelse.

Fra slutten av april og utover hele mai har man fra Vestlandet en hel del prøver, ialt 21 som viser en brisling av årgang 1931 med gjennomsnittsstørrelse fra ca. $7\frac{3}{4}$ — $8\frac{1}{4}$ cm, for de fleste dog meget nær 8,0 cm. 3 prøver har noget høyere gjennomsnitt, henholdsvis 8,59, 8,69 og 8,74 cm. Det er bemerkelsesverdig at den forholdsvis større brisling av årsklassen finnes i de ytre fjordområder. Gjennomsnittsstørrelsen av brislingen synes også å falle noget høyere i Sunnhordland enn i Ryfylke. Disse prøver tyder på at innvandringen høsten 1931 som formodet var sterkere enn de sparsomme fangster tydet på.

Av eldre brisling fantes der lite eller intet i disse prøver. Derimot forekom der i denne tid prøver av eldre brisling fra noen enkelte lokaliteter, således fra Hafsfjorden, med en gjennomsnittsstørrelse av fra 10—11 cm. Utenfor disse lokaliteter synes den eldre brisling å være sparsomt tilstede.

Da brislingfisket begynte de siste dager av mai viste der sig å være meget brisling både i Ryfylke og Sunnhordland og etterhvert som brislingflåten spredte sig også lenger nord. Brislingen var forholdsvis jevn av størrelse, omkring 9 cm i gjennomsnitt. Eldre brisling forekom omtrent ikke i stengene, men derimot adskillig med blandingsstim, brisling og småsild. Skjønt brislingen på Vestlandet ved begynnelsen av fisket var forholdsvis ensartet av størrelse, kunde man dog merke en svak tiltagen i gjennomsnittsstørrelse fra syd mot nord. Likeledes falt brislingen mindre og magrere, når man kom innover mot de indre fjorder. Der blev derfor også til å begynne med utstedt

advarsel av noteringsutvalget mot fangst i visse fjorder f. eks. Åkrefjord og Hardangerfjord. Forbudet gav sig igrunnen selv, da det viste sig at steng som blev gjort der, måtte slippes, da den falt for liten. Selv på overgangen mot de ytre avsnitt f. eks. omkring Fjeldbergøi var forholdene vanskelig i så måte og en mengde steng måtte slippes da brislingen ikke holdt mål ved kontrolleringen. Mesteparten av brislingen lå nemlig meget nøie omkring 9 cm og ved sorteringen og kontrolleringen avhang det ofte av de sist sorterte brisling i 5 litermålet om stenget skulde kunne optas eller ikke. Forholdene var slik at der av steng i en og samme lille bukt gjort omtrent samtidig måtte ofte det ene slippes, mens det annet blev antatt. Enda mere komplisert blev forholdet ved at der innimellem de rene stim forekom blandingsstim. I almindelighet viste det sig dog at brislingen i slike blandingsstim holdt målet ved kontrollen. Den falt således noget, men slett ikke meget, større enn brisling i de rene stim. Dette at brisling fra blandingsstim faller noget større enn annen brisling har jeg også påvist tidligere. Forskjellen pleier dog å være større enn den falt under fisket i Sunnhordland først i sesongen 1932.

I Ryfylke synes noget mere ujevn enn i Sunnhordland. Den synes også å tilta hurtigere i størrelse utover i sesongen.

Nordenfor Bergen, hvor fisket tok sig op mot midten av juni måned holdt brislingen i almindelighet målet så forholdsvis få steng blev sluppet. I Osterfjorden var der dog endel brisling som ikke slapp gjennom kontrollen, likeså i Masfjorden og Dalsfjorden. I det hele synes brislingen her å falle mere ujevn enn i Sunnhordland. De prøver man fikk fra Nordfjord i juni måned viste alle en jevn velutviklet brisling.

Mot slutten av juni måned viste det sig at omtrent alle brislingsteng ialfall i de ytre fjorder på Vestlandet holdt målet, så de gikk gjennom kontrollen. Imidlertid viste der sig andre vanskeligheter. Brislingen som blev stengt var flere steder for mager, så hermetikkfabrikkene nektet å motta den. Dette var f. eks. tilfelle i Samnanger- og Bjørnefjordsavsnittet, hvor der de siste dager av måneden opstod en konflikt mellom fabrikanter og fiskere om forholdet. Noget forbehold med hensyn til brislingens fettinnhold var nemlig ikke inntatt i leveringsbetingelsene. Statens kontroll viste at brislingen holdt det lovlige lengdemål, men kontrolløren rapporterte at brislingen var mager et forhold, som han imidlertid ikke fant kom inn under brislingeloven.

Konflikten endte med at fiskerne og fabrikantene blev enige om at brislingen for å kunne tas måtte ha et fettinnhold av 9 %. Kontrollen av dette blev henlagt til de Norske Hermetikkfabrikkers Laboratorium

i Stavanger, hvortil prøvene blev sendt for analyse. Der blev også noget senere truffet en overenskomst, hvorefter fisket på grunn av brislingens kvalitet skulde innstilles inntil 15. august fra Haugesund til og med Osterfjorden. Sørfjorden i Nordhordland dog undtatt. Nordenfor fortsatte brislingfisket like op til Sunnmøre, men spredt. Det viste sig her at brislingen tok sig hurtig op både i størrelse og kvalitet, mens den sønnenfor ikke gav anledning til noget utpreget fiske og fremdeles holdt sig mager.

Mens brislingfisket på vestkysten falt nokså vanskelig både med hensyn til størrelse og kvalitet forøvrig var det motsatte tilfelle i Oslofjorden. Der begynte nedlegningen til den i loven fastsatte tid og brislingen viste sig i det hele å være tilfredsstillende i størrelse og kvalitet. Allerede første uke av juni stod fisket på sitt høieste og der stod steng helt fra Hvaler op til Soon, de fleste nokså store. De første prøver viste en brisling på fra 7,5—10,5 cm, gjennomsnittsstørrelse ca. 9 cm, men allerede ved midten av måneden forekommer der prøver med gjennomsnittsstørrelse på 9,5—10 cm og lengde fra 8,5—11 cm. Også vestover mot Langesund blev der i første halvdel av juni stengt brisling av denne størrelse. I det hele later denne brisling i den ytre del av Oslofjorden til å ha hatt gode næringsforhold og som følge derav en god vekst.

I den indre del av fjorden forekom der som sedvanlig også stimer av mindre brisling. Således har man fra første uke av juli et par prøver fra Holmestrandsfjorden med gjennomsnittsstørrelse, lengde fra 6,5—10,5 cm. Denne brisling falt også mager. I Holmestrandsfjorden var der også tidligere fanget større brisling av god kvalitet.

Forskjellen synes å vise, hvad der også tidligere er påpekt at den indre del av Oslofjorden har sin egen gytning og denne gytning faller noget senere enn for den brisling som kommer utenfra og først pleier å optre ved Hvaler.

I likhet med hvad var tilfelle på Vestlandet synes også i Oslofjorden den indre del av fjorden å ha vært mindre næringsrik etter brislingens kvalitet å dømme.

Heller ikke i Oslofjorden optrådte der i første halvdel av sesongen noget nevneverdig eldre brisling. Senere i sesongen optrådte der som sedvanlig en del eldre brisling, »ansjosbrisling«, hvad der er forståelig, da fjorden ligger op mot et av de viktigste gytedistrikter, Skagerak og Kattegat og dessuten også selv har adskillig gytning. På Vestlandet forekom der gjennom hele sesongen lite eldre brisling. Den holder sig også lengere ute, hvor fisket efter brisling for sardinnedlegning i den senere tid sjeldnere finner sted. Den del av den 2års-gamle brisling som blir igjen ved den norske vestkyst vandrer nemlig

ut og forskyves etterhvert nordover, hvorfor man også mest treffer på den ute i den ytre skjærgård og f. eks. i Trondheimsfjorden, hvor man som oftest om høsten har et fiske på en blandet bestand av eldre og yngre brisling. Størsteparten av den 2års gamle brisling forlater imidlertid de fleste år disse farvann for å gyte i sydligere områder, kun enkelte år optrer den på grunn av næringsforholdene tallrikere i våre fjorder som f. eks. i sesongen 1931.

Toktene om våren og forsommeren viste almindelige hydrografiske forhold med en begynnende oppvarming i de overfladiske lag et minimum ved ca. 30 m og fra 50 m og nedover mellom 7 og 8° C. Planktonforekomstene inne i fjorden var meget sparsom. Der var lite av Calanus og de øvrige større kopepoder i motsetning til året før, da de fantes i mengde især i de ytre deler av fjordene. Dette forhold må tas i betraktning under behandlingen av brislingens størrelse og kvalitet. Som nevnt foran var der i så måte et skarpt skille mellom de ytre åpne partier og de indre fjorder, især da i Sunnhordland. Ut på sommeren bredte så de næringsfattige lag sig også til de ytre distrikter og bragte den stans i fisket på grunn av kvaliteten som er nevnt foran.

I det hele var året et vanskelig år, som satte den nye fredningslov for alvor på prøve og også bragte dens mangler, den fastsatte datum for nedlegningens begynnelse og fiskets begynnelse samtidig overalt, frem i dagen. Både fiskere og fabrikanter hadde nok for denne sesong ønsket at de med loven i hånd kunde hatt mere herredømme over fiskets forløp. Der blev gjort tiltak på å regulere fisket efter bestandens kvalitet, men mangelen på samhold gjorde disse tiltak lite effektive og der opstod konflikter, som delvis hindret fisket.

Ved sesongens brislingfiske blev der på Skagerak-kysten optatt ca. 334 000 skjegger, på Vestlandet med Trøndelag ca. 329 000 skjegger, tilsammen ca. 660 000 skjegger og det nogenlunde likt fordelt på Vestland og Østland.

Av yngel av årsklassen 1932 var der liten tilgang i sesongen, vel nærmest fordi brislingfisket ebbet ut så tidlig på året. I den sydlige del av Vestlandsfjordene er der i nogen prøver fra Sunnhordland fra november dog innblandet endel yngel. Denne yngel er forholdsvis storfallen så den går jevnt over i den småfallende brisling av foregående årgang. Gjennomsnittsstørrelsen for denne yngel faller mellom 7 og 8 cm.

Også fra våren 1933 foreligger der få prøver av brislingyngel fra tiden før brislingfiskets begynnelse. En prøve fra Vasøy fra begynnelsen av april viser en gjennomsnittsstørrelse av 8,06 cm og bare såvidt antydning av årstilvekst. Den gav et hvirveltall på 47,95, altså litt

under det normale for norsk brisling. En annen prøve fra Høle de siste dager av april hadde en gjennomsnittsstørrelse av 7,84 cm med brisling fra 5,5—10,0 cm. Den hadde alt endel årstilvekst.

I det hele viser prøve en nokså storfallende yngel med adskillig vekslende størrelser i de forskjellige distrikter, størst i de nordlige, mere vekslende fra steng til steng i det sydlige.

Prøvenes sammensetning vil bli nærmere diskutert i neste beretning for sesongen 1933.

Beretning for Flødevigens Utklekningsanstalt 1. juli 1932 — 30. juni 1933.

Av Alf Dannevig.

Opdretning av hummer.

I løpet av våren 1932 fikk vi gjort ferdig vårt nye opdretningsapparat for hummer og forsøksdriften begynte i juli måned. Tilgangen på rognhummer var ytterst sparsom, idet vi inntil 2. juli kun fikk 215 stykker, til tross for henvendelse til samtlige hummerlagere mellom Farsund og Åkerøy. Hummeren hadde svært lite rogn det år. Den 2. august fikk vi ytterligere 25 hummer med litt klekkeferdig rogn. Rognen skrapes lett av hummeren når denne går i fangenskap.

I tiden 13. juli til 15. august blev der innsamlet anslagsvis 70 000 yngel. Av dette kvantum blev der oppdrettet ca. 20 500 til bunnstadiet. Disse blev utsatt i anleggets umiddelbare nærhet.

På grunn av liten arbeidshjelp blev den nyklekkede yngel ikke talt i sin helhet, slik at den totale opdretningsprocent ikke kan angies, men en del kontrollforsøk gav fra 21 til 31 procent i bunnstadiet.

Det nye anlegg viste sig å funksjonere helt tilfredsstillende.

Torskeutklekningen.

Utklekningen av torskeyngel var innstillet på grunn av manglende midler.

Undersøkelser.

Våre målinger av fiskernes hummerfangster blev fortsatt, likesom vi satte igang nye merkningsforsøk med hummer ved Ærø på yttersiden av Skåtøy, og ved Jomfruland. Resultatene av disse arbeider vil senere bli behandlet i en spesiell beretning.

Undersøkelser efter yngel av torskefisk i strandregionen blev utført i tiden 19. september til 5. oktober. Der blev utført 79 nottrekk på de vanlige lokaliteter med en samlet fangst av 556 torsk, 554 hvitting, 1204 lyr og 620 sei. Disse undersøkelser blev utført av assistent R.

Løversen. På toktet medfulgte assistent E. Sivertsen for å innsamle materiale til en undersøkelse av torskeyngelens næring og dens pigment. Det innsamlede materiale vil bli gjort til gjenstand for en senere beretning.

Som et ledd i vårt arbeide for å følge fiskebestandens bevegelser, blev der som vanlig innsamlet materiale til aldersbestemmelser fra Topdalsfjord, Søndeledfjord og Flødevigen med ialt 683 torsk, 677 lyr og 17 sei. Ennvidere har vi tatt prøver av 571 store torsk som er benyttet til stamfisk ved utklekningsanlegget våren 1932. Disse siste er ennvidere benyttet til hvirveltellinger, likesom forplantningsorganene har vært gjort til gjenstand for en spesiell undersøkelse av assistent E. Sivertsen.

Hr. Sivertsen har også fortsatt undersøkelsene over ålen på Sørlandet.

Anleggets motorkutter »Ossian Sars« var i virksomhet på kortere undersøkelsesturer hele budgettåret igjennem.

I tiden 27. juni — 2. juli blev der utført et tokt med »Ossian Sars« fra Flødevigen til Korshavn ved Lindesnes og retur — bestyreren deltok herunder i en del forsøkstrålinger efter ål. Likedan blev der utført en del trekk med undersøkelsesnoten i strandregionen samt hydrografiske observasjoner i fjordene.

I dagene 9. og 10. august blev de hydrografiske forhold undersøkt i Sandnesfjord og Søndeledfjord ved Risør. Der blev utført en del observasjoner i forbindelse med påtenkte forsøk med østerskultur.

Fra 19. september til 1. oktober blev motorkutteren benyttet til de tidligere omtalte undersøkelser vedkommende forekomsten av fiskeyngel i strandregionen. Hydrografiske observasjoner i de forskjellige fjorde blev foretatt samtidig.

Den 4. oktober blev der tatt et hydrografisk snitt fra Torungen til 15 n. m. ut i Skagerak.

Den 7. til 10. november blev der foretatt en tur til farvannene ved Kragerø. Der blev merket en del hummer som blev utsatt på yttersiden av Skåtøy og ved Jomfruland. På samme tur blev der utført hydrografiske undersøkelser i fjordene ved Risør.

Fra 14. til 16. november blev der foretatt en tur vestover til Skogsøy ved Mandal. Der blev herunder utført vanlige hydrograferinger i fjordene, likesom der blev målt en del hummer.

Den 5. desember blev der utført et hydrografisk snitt fra Torungen til 12 n. m. ut i Skagerak.

I tiden fra 29. mai til 22. juni var motorkutteren utlånt til dr. Kaare Münster-Strøm som undersøkte bunnlagene i de sørlandske fjorder.

Forskjellig.

Høsten 1932 fikk vi 15 000 kroner av bensinavgiften til bygning av et basseng for østerskultur. Dette blev opført av murmester Ole Sørensen efter tegning av ingeniør G. Aarstøl. Det blev ferdig på forsommeren 1933. En lekkasje i fjellbunnen medførte en del skade på den nærliggende skog m. v., slik at det blev nødvendig å få et ekstra-bidrag på kr. 2 000 til å avverge denne skade.

Samme år erholdt vi et bidrag på kr. 4.000 av bensinavgiften til »Innredning av transport for hummeryngel m. v.« ombord på »Ossian Sars«.

Våren 1933 foretok bestyreren en studiereise til utlandet, herom er det innsendt en spesiell innberetning.

Det Internasjonale Havforskningsråd.

Av konsulent Paul Bjerkan.

Det Internasjonale råd for havforskning holdt i 1933 sitt årsmøte i Paris i dagene 8.—13. mai. Der er nu i denne sammenslutning 15 stater, av disse møtte i Paris representanter for de 13, idet der ikke møtte nogen fra Irland og Letland. Som gjest møtte professor Bigelow, U. S. A.

Fra Norge møtte som delegerte professor Johan Hjort og fiskerikonsulent Paul Bjerkan som suppleant for Fiskeridirektøren. Av andre fagmenn fra Norge møtte professor H. H. Gran og fiskerikonsulentene Runnstrøm og Sund.

Av administrative saker som forelå kan merkes en ny og mere pregnant utformning av Det Internasjonale råds statutter samt et eget reglement for Det Internasjonale Byrå. Som medlem av Det Internasjonale Byrå blev innvalgt professor Martin Knudsen (dansk) efter professor Johs. Schmidt som var død i årets løp.

Av viktigere fiskerisaker som forelå var spørsmålet om den beste måte å hindre at undermåls fisk blev ødelagt i forbindelse med det kommersielle fiske og da særlig trålfisket. Dette spørsmål har ofte vært oppe, særlig hvad angår rødspettefisket i Nordsjøen, men de store trålerselskaper i England har vært imot spesielle forholdsregler og intet er blitt satt i verk. Nu lot det til at saken endelig var modnet og at noget kunde gjennomføres. Fra norsk side kunde meget gode argumenter fremføres forat der måtte gjøres noget på dette område, idet kaptein Thor Iversen gjennom de delegerte kunde fremlegge sikre opplysninger fra sine tråleforsøk i Nord-Ishavet for at meget omfattende ødeleggelse av yngel av nyttefisk foregikk ved trålingen der nord, sådan som trålene for tiden er konstruert (se foran). Han fremla også

bestemte forslag om maskestørrelse m. v. Fra engelsk side blev der også fremsatt forslag både om minstemål for en rekke fisk og om maskestørrelsen i trålrædskeer. Disse forslag var ikke helt tilfredsstillende sett i forbindelse med det ovenfor nevnte forslag, men betegnet dog en bedring av forholdet. De er senere blitt gjennomført for det engelske trålfiskes vedkommende. Av andre land som har en gjennomført ordning med minstemål kan nevnes Danmark. Norge hadde nettop fått sitt minstemål for rødspette på 27 cm, det første land som hadde så høit minstemål for denne fisk. I det hele synes dette spørsmål å samle adskillig interesse for tiden, men det faller vanskelig å få ens bestemmelser for de forskjellige land, og da der ofte fiskes på de samme områder opstår der lett misnøie.

I Skagerak- og Kattegat-området (Transition area), var der meget interesse for omplantning av rødspette. Danskene har lenge drevet med omplantning av små rødspette fra de overbefolkede områder ved Jyllands Nordsjø-kyst til Limfjorden og Kattegat. Fra Sverige og Norge blev der vist meget interesse for disse forsøk, og der blev truffet en avtale om å møtes ut på høsten i Kjøbenhavn, for nærmere å diskutere hvordan man skulde gripe saken an, med en overførsel av småflyndre fra de danske felter til enkelte områder i Sverige og Norge.

